

26. 06. 2015. godine

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Poštovani poslanici 25. saziva Skupštine Crne Gore, poštovani predsjedniče Vlade, potpredsjednici, ministri 40. Vlade Crne Gore, otvaram osmu posebnu šednicu prvog redovnog zasijedanja, proljećnjeg zasijedanja u 2015. godini, posvećenu Premijerskom satu.

Po ustaljenom redu od većih klubova ka manjim, jedino što danas kolega Simović neće biti u ime DPS-a, nego će biti kolega Srđa Popović, a onda kolega Obrad Gojković u ime Kluba samostalnih poslanika.

Izvolite kolega Popoviću.

SRĐA POPOVIĆ:

Gospodine predsjedavajući,

U ime poslaničkog Kluba DPS-a postavljam pitanje:

Gospodine predsjedniče Vlade - Šta Vlada Crne Gore radi u pravcu podsticanja visokokvalitetnog turizma i ravnomjernog regionalnog turističkog razvoja?

Obrazloženje: U strateškim dokumentima turizam je pored energetike, poljoprivrede, industrije, identifikovan kao prioritetni sektor razvoja. Turizam je sam po sebi takva djelatnost da sve ostale djelatnosti čini manje ili više komplementarnim.

Koristi od turizma su brojne, kako za ukupnu ekonomiju, tako i za pojedince: otvaranje novih radnih mjesta, stimulacija trgovine i preduzetništva, izgradnja nove infrastrukture koja je dostupna i za neturističke svrhe, veći poreski prihodi.

Šta su ostale privredne djelatnosti na višem nivou razvoja, to turizam ima veću šansu da generiše veći broj visokoplatežnih gostiju, time veće prihode privatnom sektoru, komplementarnim djelatnostima i državnom budžetu.

Prema Izvještaju Svjetskog savjeta za turizam i putovanja za 2015. godinu Crna Gora je rangirana na trećem mjestu prema dugoročnoj prognozi rasta za period 2015-2025. godina.

S druge strane, u Izvještaju Svjetskog ekonomskog foruma za 2015. godinu, o konkurentnosti u oblasti putovanja i turizma, Crna Gora se nalazi na 67 poziciji od ukupno 141 rangirane države.

Sigurni smo da Vlada radi i da će raditi na poboljšanju konkurentnosti Crne Gore, kako bi pozicija naše zemlje po pitanju konkurentnosti u turizmu bila bliže projekcijama koje predviđa Svjetski savjet za turizam i putovanja, gdje smo u samom vrhu.

Strategijom razvoja turizma do 2020. godine Crna Gora se opredijelila za razvoj visokokvalitetnog turizma, prije svega, kroz razvoj hotelijerstva prve klase. Naime, hotelijerstvo i njemu adekvatni turistički objekti čine razvojne motore turističke privrede. Njohov standard i njihova tržišna orijentacija prema ciljnim grupama, određuju vučnu silu ponude.

I pored progresa koji je ostvaren u prethodnom periodu jedan od glavnih problema danas u turizmu jeste nedovoljna ponuda. Smještajni kapaciteti u Crnoj Gori, po strukturi i nivou kvaliteta usluge, za sada onemogućavaju valorizaciju ekonomskih potencijala u dovoljnoj mjeri.

Crnogorski turistički prouzvod nije u dovoljnoj mjeri diverzifikovan i još uvijek je izražena visoka sezonalnost. Turistička ponuda je još uvijek dominantno orjentisana na sunce i more. Čak 75% ukupnog turističkog prihoda ostvaruje se u toku tri mjeseca ljetnje sezone. Na pretjeranu sezonalnost utiče i regionalna neizbalansiranost turističke ponude.

Crna Gora u prethodnom periodu, a naročito od obnove državnosti, bilježi stalan rast kada su u pitanju broj turista, broj ostvarenih noćenja i prihodi od turizma, koji su u posljednjih devet godina utrostručeni, ali da bismo ostvarili rezultate koje očekujemo i približili Crnu Goru našoj viziji visokokvalitetne turističke destinacije, sigurni smo da imate u planu pružanje dodatnog impulsa našem turističkom razvoju.

Imajući to u vidu, Vlada Crne Gore je u prethodnom periodu uložila značajna finansijska sredstva u obezbjeđenje ravnomjernijeg regionalnog turističkog rvoja. Značajna finansijska sredstva su uložena u izradu prostorno-planske dokumentacije, kao jednom od osnovnih preduslova za realizaciju velikih projekata. Donesen je Prostorni plan posebne namjene za region Bjelasice i Komova, u fazi usvajanja je Prostorni plan posebne namjene za durmitorsko područje, pokrenut je proces izrade prostornog plana posebne namjene za Prokletije.

Takođe, Budžetom Crne Gore definisana su značajna sredstva za izgradnju turističke i druge infrastrukture, naročito na sjeveru Crne Gore. U tom pravcu bilo bi nam važno da čujemo od Vas kojim tempom i dinamikom se odvijaju ti poslovi i kada se mogu očekivati prvi rezultati?

Ohrabruje i najava donošenja Posebnog zakona o turističkim zonama na sjeveru Crne Gore, koji bi trebalo da podstaknu efikasniju izgradnju turističke i druge infrastrukture, kao i optimizaciju inicijalnih opterećenja, uz stvaranje uslova za stavljanje u funkciju hotelskih objekata na sjeveru Crne Gore koji trenutno nijesu u funkciji.

Očekujemo da će takva zakonska rješenja naići na putu podršku svih poslanika u Skupštini Crne Gore.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Popoviću.

Predsjedniče Vlade izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani predsjedniče Parlamenta, gospodo potpredsjednici, dame i gospodo poslanici,

Poštovani poslaniče Popoviću, da bi Crna Gora u narednom srednjoročnom periodu mogla ostvarivati više stope ekonomskog rasta u zoni od 4 do 5% godišnje, ekonomska i razvojna politika države treba biti zasnovana na tri osnovna stuba. Jačanju makroekonomske stabilnosti i održivosti, daljem povećanju konkurentnosti ekonomije kroz intenziviranje strukturnih reformi i unapređenje poslovnog ambijenta i valorizaciji prirodnih potencijala, posebno u sektorima energetike, prerađivačke industrije, turizma i poljoprivrede.

Kako ste istakli u obrazloženju vašeg pitanja, značaj turizma kao jednog od generatora ravnomjernijeg regionalnog i ukupnog ekonomskog razvoja definisan je i strateškim razvojnim dokumentima. Pravci razvoja Crne Gore od 2013 - 2016. godine, kao i strategija regionalnog razvoja od 2014 - 2020. godine.

Svjesna tog značaja za povećanje konkurentnosti ekonomije i brži rast, Vlada kontinuirano radi na obezbjeđivanju kvalitetnih pretpostavki za razvoj turizma, prije svega u sjevernom regionu. Najveći dio tih aktivnosti odnosi se na prostor Bjelasice i Komova. Podsjetiću da je prostorni plan posebne namjene Bjelasice i Komova usvojen 2010. godine, čime su stvoreni prvi preduslovi za valorizaciju potencijala koje ovaj region posjeduje.

Osim toga, veoma je značajno što država iz sredstava kapitalnog budžeta u periodu 2015-2019. namjerava da uloži oko 40 miliona eura za razvoj dva skijališta predviđena pomenutim planom. To su Kolašin 1600 za čiju je valorizaciju Vlada planirala 19 miliona eura i Smiljača u Bijelom Polju za koju je opredijeljeno 21 milion eura.

Crna Gora, a naročito sjeverni region, posjeduje i velike potencijale za razvoj regionalnog turizma. U tom smislu Đalovića pećina u Bijelom Polju predstavlja jedan od najznačajnijih lokaliteta tog tipa, ne samo u Crnoj Gori već i u regionu. Vlada je tokom 2014. godine inicirala i finansirala izradu prethodne studije izvodljivosti na neophodnu infrastrukturu prilaza Đalovića pećini imajući u vidu nepristupačnost terena. U pripremi je tender za izradu glavnog projekta za

rekonstrukciju puta Bistrica - manastir Podvrh, a nakon toga do kraja godine raspisaćemo tender za izvođenje radova na izgradnji puta i za te potrebe opredijeljena su sredstva u visini od oko 200 hiljada eura.

Takođe, sprovodimo i brojne druge aktivnosti, na valorizaciji turističkih potencijala na sjeveru obezbijeđena su sredstva za unapređenje turističke ponude nacionalnih parkova Crne Gore. Takođe, u Opštini Žabljak, riječ je o aktivnostima na remontu postojeće i nabavku nove opreme za Ski centar Savin Kuk, zašta je u 2014. godini izdvojeno 755 hiljada eura. Pored navedenog u toku je izrada projektne dokumentacije za put Pragodo-Vrioca Žarski katun u Opštini Mojkovac, a radiće se i na projektnoj dokumentaciji Mojkovac-Pragodo čime će se stvoriti preduslovi za planiranje sredstava za izvođenje radova u narednoj godini.

U Opštini Rožaje kapitalnim budžetom za 2015. godinu opredijeljeno je 300 hiljada za unapređenje turističke ponude, a u toku su i aktivnosti na rekonstrukciji lokalnog puta Rožaje - Štedim za šta je u ovoj godini planirano 200 hiljada eura.

U cilju unapređenja poslovnog ambijenta u Crnoj Gori, Vlada je u januaru 2015. donijela Uredbu o podsticanju direktnih investicija na osnovu koje sredstva za tu namjenu mogu koristiti privredni subjekti koji obezbjeđuju otvaranje novih radnih mjesta i doprinose privrednom i regionalnom razvoju Crne Gore. Uredbom je predviđeno da su sredstva namijenjena izmeđuostalog izgradnji primarnih ugostiteljskih objekata kategorije tri i više zvjezdica u jedinicama lokalne samouprave čiji je stepen razvijenosti manji od 75% od prosječne vrijednosti indeksa razvijenosti u Crnoj Gori. Time se značajno favorizuje ta vrsta investicije i pospješuje otvaranje radnih mjesta u manje razvijenim opštinama. Vlada je na sjednici od 18. juna usvojila javni oglas za učešće u postupku dodjele sredstava za podsticanje direktnih investicija čime su stvorene sve pretpostavke da do kraja ovog mjeseca oglas bude objavljen. Njime je predviđeno da septembar 2015. bude rok za podnošenje prijave za dodjelu sredstava. Vjerujemo da će ova mjera uz ostale aktivnosti koje preduzimamo doprinijeti izgradnji novih objekata, turističke infrastrukture kao i privrednog oživljavanja objekata turističkih sadržaja na sjeveru koji trenutno nijesu u funkciji.

Jedna od osnovnih preduslova za valorizaciju lokaliteta na sjeveru je i kvalitetna saobraćajna infrastruktura i jednostavnija dostupnost sjevera kao i generalno dostupnost Crne Gore. Siguran sam da će autoput Bar-Boljare kao najveći infrastrukturni projekat u našoj istoriji biti najznačajniji katalizator daljeg razvoja sjevera. Takođe, izgradnjom puta Risan - Žabljak učinili smo taj dio sjevernog regiona značajno dostupnijim i razvojne potencijale Žabljaka atraktivnijim za dalju valorizaciju.

Imajući u vidu činjenicu da je Crna Gora pretežno avio destinacija, te da najveći dio turista posjećuje našu zemlju koristeći avio prevoz, Crnu Goru treba učiniti značajno dostupnijom u smislu kvalitetnije povezanosti sa ključnim destinacijama ... neizbježnu modernizaciju i proširenje kapaciteta aerodroma. Na tome ćemo intenzivno raditi u narednim mjesecima.

Ipak, čini mi se da sve ove aktivnosti i sredstva koja smo obezbijedili i utrošili nijesu dovoljna za željeni, dinamičniji razvoj sjevernog regiona i ravnomjerniji regionalni turistički razvoj, kao i za razvoj visoko kvalitetnog turističkog proizvoda na čitavoj teritoriji Crne Gore. Zato smo pažljivo analizirajući slabe tačke konkurentnosti Crne Gore kao investiciono turističke destinacije pripremili poseban program izgradnje novih formi turističkih sadržaja, kao i dalje unapređenje poreske i ukupne prestižnosti koja može obezbijediti brži povrat investicija u ugostiteljskom kvalitetnom turizmu.

Kao što ste naveli, u obrazloženju Vašeg pitanja, uočljiva je disproporcija između pozicije koju nam daje Svjetski savez za turizam i putovanja, jer smo u vrhu ljestvice najbrže rastućih turističkih destinacija na svijetu i poziciji naše konkurentnosti u turizmu u Izveštaju Svjetskog ekonomskog foruma. Mjere koje planiramo da sprovedemo u narednom periodu mogu značajno umanjiti takvu disproporciju. Naravno u korist poboljšanja naše pozicije po pitanju konkurentnosti u turizmu.

U vezi sa programom koji sam pomenuo, a koji je Vlada nedavno usvojila neophodno će biti sprovesti prateće implementacione aktivnosti kao što su izmjene postojećih i donošenje novih propisa kakav je i Zakon o turističkim zonama na sjeveru Crne Gore kojim ćemo obezbijediti brži povrat investicija u turizmu na sjeveru s jedne i razvoj visokokvalitetnih kapaciteta na čitavoj teritoriji Crne Gore s druge strane. Ukratko o mjerama u okviru navedenog programa Crna Gora će se približiti cilju kojim težimo, a to je čista visokokvalitetna i dugoročno održiva turistička destinacija.

Da zaključim, aktivnosti koje smo sproveli po pitanju podsticaja razvoja visokokvalitetnog turizma i ravnomjernijeg regionalnog turističkog razvoja dali su rezultate. No, ako želimo da budemo konkurentniji i da brže idemo naprijed moramo primijeniti dodatne mjere. Mjere koje smo utvrdili namjeravamo da sprovedemo u narednom periodu, obezbijediće razvoj visokokvalitetnih hotelskih kapaciteta sa pet zvjezdica u primorskom regionu Crne Gore, a sa četiri i više zvjezdica u manje razvijenim opštinama primorskog i u sjevernom regionu Crne Gore.

Naravno, ovo se prvenstveno odnosi na hotelske objekte imajući u vidu našu namjeru da smanjimo građevinska područja na primorju za stambenu gradnju. Program mjera koji je Vlada usvojila uz aktivnosti koje će uslijediti na implementaciji treba da stvori uslove za otvaranje i

rekonstrukciju oko 70 hotela u Crnoj Gori u srednjoročnom periodu. Očekujemo da će navedenost kontinuirane aktivnosti na pojednostavljenju administrativnih procedura i unapređenju ostalih elemenata poslovnog okruženja doprinijeti ubrzanom razvoju sjevernog regiona i povećanom doprinosu turizma, ekonomskom rastu i zaposlenosti u srednjem i dugom roku. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Želite li komentar kolega Popoviću?

Onda je na redu, kako sam najavio, kolega Obrad Gojković u ime Kluba samostalnih poslanika, a priprema se poslije njega kolega Izet Bralić iz Socijaldemokratske partije.

Izvolite.

OBRAD GOJKOVIĆ:

Hvala predsjedniče.

Gospodine Đukanoviću, gospodo iz Vlade, poštovane kolege, poštovani građani,

Prije nego što postavim pitanje, želio bih prvo da se zahvalim Klubu samostalnih poslanika na mogućnosti da postavim ovo aktuelno pitanje koje je, ja mislim u žiži javnosti Herceg Novoga, trebalo bi da je i Crne Gore.

Premijersko pitanje glasi:

Odlukom Privrednog suda od 12.06.2015. uveden je stečaj u kompaniju Vektra Boka, koja je privatizacionim ugovorom od 10.12.2007. godine kupila 59,45 akcijskog kapitala HTP Boka AD.

Ugovor su potpisali predstavnici Fonda za razvoj Republike Crne Gore, republičkog Fonda PIO, Zavoda za zapošljavanje, Predrag Nenezić, resorni ministar turizma i zaštite životne sredine i Dragan Brković, direktor kompanije Vektra Montenegro D.O.O. Podgorica.

U proteklom periodu nijesu ispunjeni od strane kupaca najznačajniji djelovi ugovora, prije svega investicioni program, a ni garancije nijesu obezbijeđene na način ni u okvirima kako je to predviđeno. Nepobitna je činjenica da Država Crna Gora iz ovakvog ugovornog odnosa i sadržaja ugovornih klauzula kao posledicu ima štete koje se mjere desetinama miliona eura.

U vezi sa gore navedenim, molim da mi odgovorite, da li prihvatate tu činjenicu i ko će snositi odgovornost iz Vlade Crne Gore za štete nastale iz ove privatizacije?

Zašto je Vlada bila nezainteresovana po pitanju poštovanja ugovora o kupoprodaji akcijskog kapitala HTP Boka ignorišući činjenicu da su zaposleni i javnost stalno ukazivali na potrebu raskida Ugovora, a posebno zbog neizvršavanja investicionog programa i konstantnog nepoštovanja prava zaposlenih iz rada i po osnovu rada?

Takođe, Vas molim da pred crnogorskom javnosti saopštite da li Vlada ima namjeru da u skladu sa tačkom 7 privatizacionog Ugovora raskine Ugovor o privatizaciji HTP Boka AD. Koje su posledice raskida Ugovora, kako se Vlada ugovorom zaštitila za slučaj raskida ugovora i da li Vlada ima plan daljih aktivnosti u tom slučaju?

Ukoliko Vlada nema namjeru da raskine Ugovor, koje će posledice proisteći iz procesa stečaja i kako će se u tom slučaju zaštititi interesi države Crne Gore i zaposlenih u ovoj kompaniji?

Ova dva poslednja pasusa su ustvari fokus moga pitanja i da vidimo šta ćemo raditi u budućnosti. Inače, mogao sam da Vam postavim niz pitanja kada je Vektra Boka u pitanju, ali upravo iz tog razloga bi držali u fokusu na ono što će se desiti u sledećem periodu, to sam izbjegao da ne bi skretali sa onoga što je gorući problem.

Mogao sam da Vam postavim pitanje, da li su isti ljudi učestvovali u privatizaciji KAP-a, Boke i Vektra Boke? Po mojim informacijama jesu i to su bili visoki funkcioneri DPS-a. Jedan čovjek je učestvovao u sva tri privatizaciona procesa i sve tri kompanije, evo i Vojna bolnica gdje je učestvovao takođe je pred kolapsom.

Da li znate, recimo jedno pitanje, da su otpremnine menadžmentu poslije privatizacije HTP Boka isplaćene u visini od 160 hiljada eura pojedinačno. Ko je angažovao pravnog savjetnika Raiffeisen za 1.200.000 eura koje je platila iz sredstava koji su naplaćeni ovim Ugovorom? I zašto je proteklo dvije godine od februara 2010. godine do potpisivanja aneksa, skoro dvije godine, znači kraj 2011. kada je aneksom određeno da privatizacioni ugovor traje od onog momenta kada se donesu urbanistički planovi i kada se mjesto mjenica prihvatila hipoteka nad imovinom. Koliko ja vidim ovdje, to je imovina koja se nalazi u opštinama Kolašin, Žabljak itd. Danas da imamo tu mjenicu, mjenično obezbjeđenje situacija bi bila značajno drugačija. Imovina HTP Boke u Herceg Novom na obali mora garantovana je imovinom na Žabljaku, Kolašinu itd. Mislim da je to jedan veliki problem i da će to stvarati probleme i ubuduće realizaciji ovog problema.

Par riječi o Ugovoru. Ono što je za mene najznačajnije u ovom Ugovoru koliko ja to vidim, da je Ugovor potpisan da se investicije sprovode po tada postojećim urbanističkim planovima 2007. godine i do toga nije došlo. Predviđen je produžetak garancija svakih 12 mjeseci na 10

miliona, ni to se nije ostvarilo. Raskid ugovora, to je tačka 544 gdje se predviđa stečaj kao mogućnosti raskida ugovora, a takođe i nedostatak garancija. Vlada je već tada imala mogućnost da raskine taj ugovor, znači to je već 2010.godina. Vlada je inače donosila zaključke u februaru 2010.godine, da se odmah obezbijede garancije, ali te garancije nijesu obezbijeđene do kraja 2011.godine, rekli smo već na koji je to način.

Znači, sve u svemu jedan štetan ugovor koji će proizvesti katastrofalne posledice po privredu Herceg Novog, ja mislim po državu Crnu Goru. Ja ovdje imam jednu fasciklu gdje su posjedovni listovi HTP "Boka", pogledajte koliko je to debelo radi se o 128.000 m² zemljišta i 44.000 m² poslovnog prostora, ukoliko nešto od toga u međuvremenu još nije srušeno. Znači ogromna imovina, na području Herceg Novoga.

Još jedno pitanje premijeru. Nadam se da ćemo se složiti oko toga. Ne znam da znate činjenicu da radnike niko nije obavijestio poslije uvođenje stečaja, da su se radnici organizovali i da su sedam, osam dana radili samoinicijativno bez ikakvog saznanja da li će im biti sačuvana radna mjesta, da li će im biti plaćeni i tako dalje, da bi zaštitili goste i turizam Crne Gore. Ja mislim da trebamo svi ovdje da im odamo priznanje, jer je po meni to jedna vrsta patriotskog čina, da su oni u tom momentu napustili radna mjesta poslije uvođenja stečaja vjerovatno ti gosti koji borave u Hotelu "Plaža" bi napustilo i da bi to imalo veliku medijsku pompu pred ovu turističku sezonu, tako da smatram da tim radnicima svi dugujemo priznanje na njihovoj odgovornosti i shvatanju koliki je problem pred kompanijom i Herceg Novim i državom Crnom Gorom. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Gojkoviću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Gojkoviću,

Proces privatizacije društvenog kapitala kao dio ukupnih ekonomskih reformi u Crnoj Gori otpočeo je '90. godine, sa ciljem povećanja konkurentnosti preduzeća i njihove transformacije u privredna društva koja mogu poslovati u uslovima tržišne ekonomije. Ot dana do danas u Crnoj Gori je privatizovano preko 80% društvenog kapitala. Sa današnje distance gledano privatizacija je jedan od elemenata koji su doveli do restrukturiranja u sektoru industrije, visokih stopa rasta u turizmu i u bankarskom sektoru, kao i do ukupnog nominalnog rasta, bruto društvenog proizvoda

od preko 250% u odnosu na period od prije 15 godina. Kao i u većini bivših socijalističkih zemalja, koje su prošle proces tranzicije iz planske u tržišnu ekonomiju, uključujući i one koje su danas članice Evropske unije u Crnoj Gori je pored niza uspješnih privatizacija bilo je i onih manje uspješnih i neuspješnih. Kada je riječ o privatizaciji privrednog društva HTP Boka AD ponoviću neminovno i dio odgovora koji su ranije u Skupštini dalavali predstavnici Vlade u cilju u vezi sa poslaničkim pitanjima o privatizaciji navedenog društva. Ipak na početku izraziću neslaganje sa vašom konstatacijom da država Crna Gora iz ovakvog ugovornog odnosa ima štetne mjere na desetine miliona eura.

Podsjetiću vas da je Preduzeće HTP "Boka" AD prije privatizacije godinama poslovala sa milionskim gubitcima, koji su iz godine u godinu samo umanjivali njegov kapital. Inače, u postupku privatizacije ovog privrednog društva u skladu sa zakonom i tenderskom procedurom, kao kupac akcija države izabrana je tada renomirana kompanija Vektra Monenegro DOO, sa navedenim kupcem su predstavnici tri državna fonda i savjeta za privatizaciju u decembru 2007.godine zaključili ugovor o prodaji 59,45% akcijskog kapitala HTP "Boka"AD u vrijednosti od 22,22 miliona eura. Uz njegovu obavezu da prema ponuđenom investicionom programu uloži 50 miliona eura u roku od tri godine.

Navedeni rok se mogao prolongirati u slučaju da nadležni državni ili organ lokalne samourpave ne obezbijedi odgovarajuća odobrenja. Saglasnost, dozvolu i drugi akt zbog svog kašnjenja što se na žalost i dogodilo. Početak realizacije investicionog programa je bio novembar 2008.godine, a preduslov zato je bila obaveza Opštine Herceg Novi da donese odgovarajući planski dokument. Kako opština taj uslov nije ispunila, došlo je do kašnjenja u realizaciji investicionog programa. Odluku o donošenju urbanističkog projekta Hotela "Tamaris", opština je usvojila tek u novembru 2009.godine, a urbanističko tehnički uslovi su izdati u martu 2010.godine. Odluka o donošenju urbanističkog projekta za lokaciju Hotel "Plaža" usvojena je u aprilu 2010.godine, a urbanističko tehnički uslovi su izdati u maju iste godine. To je predstavljalo kašnjenje od skoro godinu i šest mjeseci u odnosu na datum kada je investitor trebao započeti sa realizacijom tog dijela ugovorene obaveze. Početak investicije su dodatno usporili i sporovi restitucije, kao imovinski sporovi velike vrijednosti od oko četiri miliona eura. Dakle, nepotpuno je primjeni ugovora o prodaji akcijskog kapitala AD HTP "Boka", pored Opštine Herceg Novi, doprinijelo i niz drugih okolnosti, uključujući i svakako i one na koje je uticao investitor.

Zbog niza poteškoća u realizaciji investicionog programa ugovorne strane su u avgustu 2011. godine zaključile aneks broj 1, osnovnog ugovora, kojim je definisan novi investicioni program u iznosu od 64 miliona eura. Predviđeno u periodu od tri godine od dana izdavanja

urbanističko tehničkih uslova, da svaki objekat pojedinačno to jest do 18.marta 2013.godine za hotel "Tamaris", a do 27.maja 2013.godine za hotel "Plaža". Time je Vlada pružila još jednu šansu za realizaciju investicionog programa umjesto da se opredijeli za raskid ugovora o privatizaciji kako vi sugerirate u pitanju. Uslovi za raskid su ste stekli nakon što investitor nije u datim rokovima iz aneksa ugovora realizovao novi investicioni plan. Međutim, objektivna okolnost koja je dodatno otežala mogućnost raskida ugovora je činjenica da je u međuvremenu, tačnije u novembru 2011.godine, od strane jednog od povjerilaca privrednog društva Vektra Boka AD podnijet prijedlog za otvoreni stečaj. Od tog momenta svaki pokušaj raskida ugovora od strane dok se vodio postupak o zahtjevu za otvaranje stečaja, a naročito kada je on i otvoren značio bi direktno miješanje izvršne u nadležno-sudske vlasti, a istovremeno bi se doveo u pitanje i odnos prema povjeriocima AD Vektra Boka u stečajnom postupku u među kojim su i zaposleni ovog privrednog društva, pa i sama država.

Da ne govorimo o tome da bi se Vlada u slučaju raskida ugovora o prodaji akcijskog kapitala AD HTP "Boka", da je dobila nazad svoj akcijski kapital, kao njegov vlasnik u stečajnog postupku namirila poslednja ukoliko bi ostalo nešto iz stečajne mase. Dakle, vođeni smo namjerom da ne učinimo bilo koju radnju koja bi ugrozila interese države, ili joj stvorila dodatni trošak, kao ni potez koji je suprotan ustavnoj podjeli vlasti.

U konačnom, u odgovoru na dio vašeg pitanja ...(Prekid) interesa ističem da će zaposleni svoj interes zaštititi tako što će se prijaviti potraživanja koja treba da budu izmirena iz stečajne mase AD Vektra "Boka", kao stečajnog dužnika. Država će postupiti na isti način.

Da zaključim. Nije za očekivati da predsjednik Vlade daje odgovore o stečaju i posledicama stečajnog postupka, to je nadležnost Privrednog suda koji vodi postupak u skladu sa svojim ustavnim i zakonskim ovlašćenjima. I samo jedna rečenica dodatka koja se odnosi na obrazloženje koje ste dali uz vaše pitanje, koje sam pažljivo oslušao. Nema mjesta nikakvoj sumnji niti mistifikaciji ko je personalno učestvovao u privatizaciji kog preduzeća. Postoje vrlo uredna dosijea u Savjetu za privatizaciju i sve je rađeno u skladu sa zakonom i u skladu sa odlukama koje su donošene. Savjet za privatizaciju je sastavljen od poznatih ljudi, a ne od fantoma, sve njegove komisije koje su radile na pripremi odluka za Savjet za privatizaciju, takođe činili ljudi koji su, između ostalog dobijali uredno legitimitet ovog Parlamenta, dakle uključujući i mene, kao premijera, koji ih je selektirao za rad u Vladi u jednom dijelu tog perioda, tako da nema razloga zaista ni za kakvu mistifikaciju. U pitanju su ljudi koji imaju legitimitet dobijen na izborima, dobijen u ovom Parlamentu i koji su organizacijom rada Vlade bili usredsređeni upravo na realizaciji politike privatizacije. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Kolega Gojković, izvolite, pravo na komentar.

OBRD GOJKOVIĆ:

Hvala predsjedniče. Ja sam zabilježio nekoliko vaših odgovora, pa ću iskoristiti priliku da prokomentarišem.

Rekli ste da nije dužnost predsjednika Vlade da komentariše stečaj i tako dalje, ali ima valjda neko u ovoj državi ko treba da štiti državne interese koji su ovdje 100 miliona eura. Cilj ovoga pitanja je bio takav da mi odgovorite na to pitanje da li ste za raskid ugovoga ili nijeste. Ja nijesam shvatio tačan odgovor, ja smatram da ugovor treba da se raskine, treba da se segmentira to preduzeće na više hotela i da se privatizuje sa više investitora. Inače Herceg Novi je mali grad za jednog investitora i mislim da je to jedna vrsta problema. Ono što u Vladinim dokumentima piše da je cilj privatizacije po planovima privatizacije poboljšanje efikasnosti upravljanja i povećanje dobiti, uvećanje broja zaposlenih. Mi smo postigli sve suprotno. Ni jedna od ovih nemamo efikasnost, nemamo povećanje dobiti i od 220 zaposlenih koliko smo imali kada je privatizovano, sada imamo 120 a nekada je bilo 1.200. Znači ni jedan od tih ciljeva nije postignut kao u Herceg Novom ni u drugim privatizacijama. Kada se sve to sastavi, ja ću biti slobodan da kažem da se ovle plasira politika, da što više nazadujemo, duže ćemo napredovati. Inače, ovo drugačije ne mogu da prokomentarišem.

Rekli ste za problem Ugovora i štete koju bi Vlada morala da plati i da vrati 70% sredstava i tako dalje. Ja sam vam rekao u uvodnom izlaganju da je Ugovorom predviđeno ukoliko se u slučaju stečaja raskine Ugovor Vlada Crne Gore, država Crna Gora će platiti oko 15 miliona, 70% ugovorene cijene će se vratiti investitoru. Međutim, imali smo mjenično obezbjeđenje koje je promijenjeno aneksom ugovora i sada mjesto tih 10 miliona imamo Drijenak u Kolašinu, Rogobore u Žabljaku i tako dalje, što mi ne možemo realizovati, ne možemo naplatiti. To bi bitno promijenilo ovu situaciju koja je sada.

Što se tiče planske dokumentacije. Vrijeme je da razbijemo jednu famu pošto je više puta bilo govora o tome. Vrlo često se govorilo da u Herceg Novom, Opština Herceg Novi je bila ta koja nije donosila urbanističke planove i tako dalje. Ovdje imam izvod iz Zapisnika Skupštine Opštine Herceg Novi 23.oktobar 2009.godine, glasanje o Urbanističkom planu Tamaris. Znaete kako su glasali odbornici DPS-a? Oni nisu dali podršku Urbanističkom planu Tamaris, jer im je cilj

bio rušenje vlasti. Imamo isti problem. Bili su manjina, glasali su protiv Urbanističkog plana. Vi se ovdje zagovarali, ministar Gvozdenović, mislim da je bio tada, da se napravi ta urbanistička dokumentacija opština je sarađivala sa ministarstvima, napravljena je urbanistička dokumentacija, država je tražila da se to usvoji, vaši odbornici su bili uzdržani, nisu to podržali. Tako da razbijemo tu famu. Bio je cilj rušenje vlasti u Herceg Novom i politički interesi.

Isti problem imamo danas sa Institutom Igalo. Imamo ovdje nagovaranje Savjeta za privatizaciju da se odobrava privatizacija. Dalje, imamo stavove DPS-a koji glasaju da to ne treba da se desi. Tako da su sve to politički interesi na kraju koji se pretvore u lične interese, a grad Herceg Novi plaća cijenu.

Znači, nije tačno, po meni da je steknut uslov stečajem za raskid ugovora. Imali smo taj uslov prije jer nijesu plaćene garancije, je li tako? Vlada je konstatovala 04.februara 2010.godine da investitor mora odmah, zaključci Vlade 04.februara, da mora odmah da dostavi novo mjenično obezbjeđenje i to je realizovano posle dvije godine. U tom periodu se moglo iskoristiti, međutim očigledno je da je neko imao interesa da zaštiti ovog investitora koji nas je na kraj doveo tamo gdje nas je doveo.

Rezultati privatizacije u Herceg Novom su totalna katastrofa, vidimo i u Crnoj Gori. Predsjedniče apelujem na Vas, bez obzira što sam protivnik Vaše političke partije, da izađete sa jasnim stavovima kako vidite budućnost Vektra Boke, jer je to resurs koji je još uvijek najznačajniji resurs, prostorno i svakako u Herceg Novom, za razvoj grada. Radnici, očekivao sam da će posle ovog vašeg odgovora noćas radnici posle toliko vremena neprimljenih plata, maltretiranja od strane menadžmenta, ne uplaćivanja doprinosa otići smirom na spavanje, da ćete na neki način dati garancije kao predsjednik Vlade da se to pitanje riješi. Međutim, nisam iz Vašeg odgovora shvatio da je to izvjesno i molio bih Vas ukoliko postoji mogućnost da razmotrite taj raskid ugovora, javnost u Herceg Novom u najvećoj mjeri misli da je to jedino rješenje i da se to pitanje učini izvjesnim da narod i građani i radnici na kraju znaju na čemu su i kakva je perspektiva grada i zaposlenih. Hvala predsjedniče.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala poslaniče Gojkoviću.

Predsjednik Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Nekoliko komentara na ocjene koje ste iznijeli. Dakle, žao mi je ako nijeste razumjeli iz sadržaja mog odgovora na vaše pitanje šta je moj stav na ovu temu. Moj stav je, pretpostavljam, očekivan kada je u pitanju odgovor predsjednika Vlade, da dopadalo vam se ili ne, moramo preduzimati političke poteze koji su u skladu sa našim sistemom. U tom preduzeću je otvoren stečaj i tu sada nema prostora ni za kakvu akciju niti Vlade, niti predsjednika Vlade.

Da li postoji državni organ koji brine o državnoj imovini? Da, Privredni sud. Predsjednik Privrednog suda, stečajni sudija i stečajni upravnik. Oni su predstavnici države umjesto Vlade i predsjednika Vlade koji sada brinu o imovini države. Naravno, tu je uvijek i zaštitik državnog kapitala koji će na odgovarajući način biti uključen u proces vođenja postupka pred Privrednim sudom.

Drugo, pomenuli ste da danas imamo manji broj radnika u odnosu na period prije privatizacije. Saglasan sam i to je apsolutno jedan od odgovora na pitanje zašto smo u tom i u brojnim drugim preduzećima prije privatizacije godinama samo gomilali gubitke. Više puta sam ovdje kazao u Željezari smo nekad imali osam hiljada ljudi, sada sa 400 radimo. U KAP-u smo imali tri hiljade ljudi, sada radimo sa 500, u Boki smo nekada imali toliko radnika koliko ste Vi kazali, ne sumnjam u podatak, ali sve to skupa ne znači drugo do ocjenu da smo u tom periodu umjesto preduzeća pravili socijalne ustanove. U vremenu kada je došlo do otvaranja naše ekonomije bili smo u obavezi da restrukturiramo ta preduzeća i da ih prilagodimo za uslove tržišne konkurencije. Ko je to uradio i danas radi, ko nije uradio u međuvremenu je likvidiran.

Treće, pominjali ste i ta pitanja koja se tiču odnosa Vlade prema tom konkretnom investitoru i odnosa Vlade prema zaposlenima. Znači, mislim da nema nikakvog prostora za špekulacije o tome da li je ovaj investitor bio u nekom posebnom privilegovanom položaju od strane Vlade. Da bi bio onda je morao po posebnoj proceduri doći u posjed ovog vlasništva o kojem sam govorio. Ne. Došao je putem prodaje na tenderu koji je bio otvoren svakome i koji je ponudio, kao što sam kazao, 22,2 miliona eura i uredno ih platio. Nakon toga kupovinom na tržištu od drugih manjinskih akcionara dokupio vlasništvo do 90% vlasništva. Dakle, ono što je očigledan ... to je da je upravo u tom vremenu finansijske potentnosti izostala odgovornost nekog u državi ko je trebao da stvori urbanističko planske pretpostavke za realizaciju investicije.

Vi mislite da ne stoji moja ocjena odgovornosti lokalne uprave. Mislim da tome ne pomeže mnogo dodatak o kojem ste govorili ko je kako glasao u lokalnoj upravo. Znači, evidentno je da je to bila nadležnost lokalne uprave. Lokalna uprava nije završila svoj posao. Izgubljeno je, kao što sam kazao u odgovoru na prvo pitanje godina i po dana u odnosu na rok, kada su trebali stvoriti prostorno planske pretpostavke za početak realizacije investicije. Kako je ko glasao DPS, SDP-e,

manje je važno, važno je da je podbacila opština na svoju štetu u ispunjavanju pretpostavke za realizaciju investicije. Nakon toga je očigledno da je došlo do pada finansijske sposobnosti investitora da realizuje planiranu investiciju. Objasnio sam sve u odgovoru na pitanje. Nije to jedini investitor kojem smo pružili šansu da uz uvažavanje propusta koji su napravljeni na strani države dobije novu priliku da u trogodišnjem investicionom ciklusu realizuje investiciju.

Podsjetiću vas da smo neke od ugovora raskinuli, ali se danas na tom mjestu ne događaju neke nove investicije nego se umjesto toga obavezno događaju procesi suđenja i arbitraže. Naravno, u Crnoj Gori ne očekuje niko od nas da imamo investitora koji će kazati, da, ja sam podbacio i imate pravo da raskinete ugovor sa mnom, nego će uvijek pokušati da u dugom sudskom postupku zaštiti ono što misli da su njegova prava. Umjesto toga dali smo šansu da se u sledećem trogodišnjem periodu realizuje investicija. U međuvremenu je uveden stečaj. Tako da ja mislim da Vlada nije ni po kom osnovu favorizovala ovog investitora.

Sa druge strane, mislim da je dobro da ste pomenuli da su radnici pokazali odgovornost nakon uvođenja stečaja. To je dobro, jer se odnose odgovorno prema osnovnim sredstvima na kojima će oni opet raditi. Naravno, bilo bi naopako da krenu da uništavaju svoja osnovna sredstva i na taj način uništavaju svoju perspektivu. Ta firma će proći kroz stečaj, ta firma će sigurno dobiti novog vlasnika i ti ljudi će nakon tog postupka, kao i u mnogim drugim slučajevima, dobiti novu šansu za radni angažman .

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Nemate pravo više. Priča je složena i neće je jedna rečenica riješiti. Nemojte da kršimo pravila.

Kolega Braliću, izvolite.

IZET BRALIĆ:

Hvala predsjedniče Parlamenta.

Poštovani gospodine Đukanoviću, uvaženi članovi Vlade,

U skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine Crne Gore, postavljam Vam sledeće pitanje:

Zašto i devet godina od obnove nezavisnosti nije u potpunosti riješen problem prometa roba koje podliježu fitosanitarnoj kontroli, kontejnerskih roba kao i drvnih proizvoda na graničnom prelazu Dračenovac - Špiljani na ibarskoj magistrali?

Da li se Vlada Crne Gore ovim pitanjem bavila, da li je u skorije vrijeme bilo primjera da je u bilateralnim razgovorima da se ova ogromna biznis barijera otkloni?

Obrazloženje:

Već duži niz godina, zapravo od obnove nezavisnosti postoji jedan problem koji je svojevrsna biznis barijera za sve privrednike iz Crne Gore. Posebno je veliki problem za drvoprerađivače, te za one koji se bave proizvodnjom, prodajom roba koje podliježu fitosanitarnoj graničnoj kontroli. Naime, danas nakon devet godina od nezavisnosti granični prelaz Dračenovac - Špiljani je neprohodan za jedan broj roba i proizvoda, a za druge robe koje podliježu fitosanitarnoj kontroli je prohodan samo jedan dan u sedmici.

Nakon mog poslaničkog pitanja u julu 2013. godine, te na insistiranje našeg Ministarstva unutrašnjih poslova, uvedeno je od strane Srbije jednodnevna prohodnost sedmično za neke od ovih roba, uz obećanje da će u hodu taj problem biti riješen. Do danas je to ostalo neriješeno pitanje, te je to veoma važna prepreka za brži razvoj, naročito za sjeverne opštine koje se oslanjaju na drvoprerađu, preradu ljekovitog bilja, gljiva, mesnu industriju. Dok za robe koje podliježu veterinarskoj kontroli, te robe koje idu kontejnerima iz Luke Bar, ovaj granični prelaz je u potpunosti i danas neprohodan.

Sav problem je u tome što Srbija, navodno, nema fitosanitarnog i veterinarskog inspektora na graničnom prelazu Špiljani, te da se on angažuje jednom sedmično. U početku se to pravdalo tehničkom neopremljenošću graničnih prelaza, danas su u potpunosti opremljena oba prelaza sa naše strane i sa strane Srbije identično kao na Dobrakovo. Nakon referendumu je bilo i političkih razloga, ali na svu sreću danas između dvije države ne postoji taj problem.

Uprkos velikom interesovanju privrednika i prevoznika širom države, konkretni pomak rješavanja ovog problema do danas nema. I dalje imamo ovu, po meni, nerazumnu biznis barijeru koja naše drvoprerađivače čini nekonkurentnim, jer im prodaju otežava a cijenu prevoza višestruko povećava, što dodatno utiče posebno na sjeveru, na siromaštvo, nezapošljenost i podstiče migraciju. Otvaranjem ovog graničnog prelaza, rasteretili bi se i ostali granični prelazi koji su preopterećeni, smanjilo bi se vrijeme čekanja na granicama, svim privrednicima bi se značajno pomoglo, jer bi troškovi prevoza bili znatno manji, vrijeme bi se skratilo, amortizacija smanjila i ubrzao bi se promet roba i smanjila nezapošljenost.

Odgovor sam tražio u pisanoj formi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Braliću.

Predsjedniče Đukanoviću, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Braliću,

Zahvaljujem za postavljeno pitanje motivisano željom da se pomogne u rješavanju prevazilaženja određene biznis barijere.

Kao što ste i sami kazali u obrazloženju pitanja, granični prelaz Dračanovac - Špiljani jedan je od prelaza na kojem je Crna Gora organizovala fitosanitarni pregled i preko koga se vrši promet roba koje podliježu fitosanitarnoj kontroli.

Važan aspekt regulisanja ove oblasti je činjenica da su Crna Gora i Srbija usaglasile zakonodavstvo u fitosanitarnoj oblasti sa Evropskim zakonodavstvom. To za posledicu ima da samo mali broj roba i to onih koje su porijeklom iz određenih zemalja podliježu fitosanitarnom pregledu, bez obzira da li se radi o izvozu ili uvozu.

Konkretno drvni proizvodi koji su predmet vašeg interesovanja ni po domaćem, a ni po zakonodavstvu Republike Srbije nijesu predmet fitosanitarnih pregleda.

Takođe, što se tiče proizvoda koji podliježu ovoj vrsti kontrole, prema podacima Uprave za inspekcijske poslove, konkretnije fitosanitarne inspekcije u prvih pet mjeseci 2015. godine, nije bilo ni jednog zahtjeva od strane naših privrednika za pregled pošiljki prilikom izvoza iz Crne Gore u Srbiju, dok je za uvoz pošiljki iz Srbije u Crnu Goru, na graničnom prelazu Dračanovac za prvih pet mjeseci 2015. prijavljeno sedam pošiljki koje podliježu fitosanitarnom pregledu. Uglavnom je bilo riječi o cvijeću i o ukrasnom bilju.

Bez obzira na mali protok roba postignut je dogovor da se fitosanitarni pregled na graničnom prelazu Dračanovac vrši tri dana u sedmici i to od 8 do 13 časova, a na graničnom prelazu Špiljani u Republici Srbiji ponedjeljkom i četvrtkom u vremenu od 12 do 15 časova.

U cilju zaštite interesa Crne Gore, a na osnovu iskazanog interesovanja privrednika i prevoznika nadležni državni organi Crne Gore, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja i Uprava za inspekcijske poslove imaju uspostavljenu praksu održavanja bilateralnih sastanaka sa nadležnim organima za fitosanitarne poslove Republike Srbije, Ministarstvom poljoprivrede Republike Srbije i Upravom za zaštitu bilja Republike Srbije, jer se u neposrednoj komunikaciji identifikuju problemi ili potencijalne barijere i usaglašavaju modeli za njihovo prevazilaženje. Posljednji takav sastanak održan je u Prijepolju 20.maja 2015. godine.

Međutim, između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Srbije nije potpisan sporazum o određivanju graničnih prelaza u međunarodnom i pograničnom saobraćaju. Naime, nije

postignuta potpuna saglasnost upravo u dijelu prometa roba koje podliježu fitosanitarnoj kontroli. Crnogorska strana će u nastavku pregovora insistirati da se na graničnim prelazima Dračanovac - Špiljani i Ranče - Jabuka, koji su uspostavljeni za putnički robni promet. Sporazumom institucionalizuje promet roba koji podliježu fitosanitarnoj kontroli, a posebno nakon rekonstrukcije granične infrastrukture na ovim graničnim prelazima, te da se po principu reciprociteta uspostavi navedena kontrola. Za očekivati je da Republika Srbija prihvati ovu inicijativu u cilju konačnog usaglašavanja i potpisivanja sporazuma.

Radi vaše potpune informacije, u prilogu pisanog odgovora, dostaviću vam prilog sa pregledom roba koje podliježu fitosanitarnom pregledu. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Poslaniče Braliću, izvolite.

IZET BRALIĆ:

Predsjedniče Vlade,

Uvažavajući vaš odgovor cijenim da ovdje ipak ne postoji racionalno opravdanje za ovaj problem. Devet godina je isuviše dug period a radi se o višestrukom povećanju transporta roba, naročito sa sjevera a i roba koje idu u pravcu južne Srbije, Kosova i Metohije i Makedonije, da 300 km roba kruži preko Dobrakova, čekajući nerazumno dugo, zbog toga što je to jedini prelaz granični na tom prostoru.

Ja ipak izražavam neslaganje sa trajanjem ovog problema. Jer, to je ono što potpuno, postojali su razumni razlozi zbog čega se nije moglo to u početku, jer nijesu granični prelazi bili opremljeni na adekvatan način da bi sva roba mogla da ide u tom pravcu i obrnuto.

Podsjetiću da je 50% roba za Srbiju, Kosovo i Makedoniju upravo išlo, za vrijeme bivše Jugoslavije, išlo je ibarskom magistralom upravo na tom prelazu. Danas je to manje od 5% roba koje ulaze u Crnu Goru preko tog graničnog prelaza i obrnuto. Nedovoljno činjenje je po meni osnovni razlog zašto ova biznis barijera i danas traje.

Samostalnošću države je sjeverni region izgubio svoje vjekovno prirodno tržište Južna Srbija, Kosovo i Metohija, Makedonija. Kao posljedicu toga i brojnih drugih tranzicionih procesa ostale su brojne ugašene fabrike i nije čudo što danas imamo sa tog područja migracije i prema unutrašnjosti i prema vani, jer je velika nezapošljenost, a mislim da jedna od biznis barijera jeste i razlog, dijelom razlog za takvo stanje.

Mislim da ne treba čekati da prohodnost granice treba da dođe sama od sebe evropskim pubertetom i odrastanjem, već mi treba da neprestano činimo nešto u tom pravcu.

Svoja pitanja pažljivo koncipiram i prema vama predsjedniče Vlade i prema ostalim ministrima i mislim da ovo pitanje ima smisla jer opterećuje sve privrednike u Crnoj Gori i plašim se, samo imam dilemu da li sam postavljajući ovo pitanje smekšao problem. Ali mi cilj nije da jačom retorikom tražim odgovore već da tražimo rješenje. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Braliću.

Predšedniče Vlade izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Hvala vam.

Nipošto niste, da kažem pre naglasili problem, problem je realan, svjesni smo ga i mislim da nije na odmet da se podsjetimo na problem.

Ja sam u odgovoru ponudio sve što su da kažem po meni, valjani elementi objašnjenja zbog čega problem do danas nije prevaziđen. Dakle, u ovom slučaju problem moramo rješavati putem bilateralnog, dakle međudržavnog sporazuma između Crne Gore i Srbije. Taj sporazum o određivanju graničnih prelaza u međunarodnom pograničnom saobraćaju nije potpisan. Tačka nesporazuma upravo su granični prelazi na kojima treba organizovati fitosanitarnu kontrolu. Kazao sam da intenzivno razgovaramo sa njima i da smo posljednji razgovor imali 20. maja ove godine. Kazao sam, također, da ćemo inicirati da se sporazum potpiše a da se, baš ta dva granična prelaza, Dračenovac-Špiljani i Ranče-Jabuka, obavezno ustanove kao granični prelazi na kojima će biti uspostavljena fitosanitarna kontrola. Kazao sam i da očekujem da bi Republika Srbija mogla prihvatiti ovu inicijativu, ali na žalost tu se sada iscrpljuje sve što možemo da uradimo sa naše strane. Slažem se sa vama da je dosta teško razumljivo zašto se devet godina to nije uradilo iako je sa naše strane pokazivano interesovanje i da kažem postojala inicijativa za rješavanje tih problema. Jedino što mi ostaje da se zaista nadam da ćemo upornom inicijativnošću dovesti do potpisivanja sporazuma i do organizacije ovog graničnog prelaza onako kako će biti u najboljem interesu naših privrednika. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala Vam.

Sljedeći je kolega Aleksandar Damjanović, u ime Kluba poslanika Socijalističke narodne partije. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče Parlamenta.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, predsjedniče Vlade, članovi Vlade,

Ja sam postavio sljedeće pitanje: Šta Vlada Crne Gore planira da uradi da bi se otklonili razlozi za evidentan zastoj u realizaciji strateških projekata uključujući valorizaciju pojedinih važnih lokaliteta na primorju, odnosno da bi se postigao širi društveni konsenzus u realizaciji ovih, za Crnu Goru, strateški važnih projekata?

Očekujem predsjedniče da, u skladu sa Poslovníkom, dobijem i pisani odgovor do kraja, odnosno do početka naredne sjednice, kada već do sada nije stigao, jer je to praksu koju i, na žalost, ministri koriste da prvo čuju ovdje komentar pitanja, dijalog koji se vodi a nakon toga se sastaju i u pisanoj formi odgovor, sprema onoga što se ovdje desilo, a ne što je i pitano i šalje se, ali nema veze, samo neka stigne.

Dakle, negdje je jasno da u Crnoj Gori imamo svojevrsan zastoj kod realizacije ključnih strateških infrastrukturnih, kako da ih nazovemo, projekata, prije svega u oblasti energetike i turizma, ali ne samo energetike i turizma, i negdje treba podvući crtu i odgovornost zašto se kasni i zašto se ti projekti ne realizuju od čega posljedično imamo štete svi u Crnoj Gori.

Dakle, veoma kratko da se podsjetimo ja i vi a i građani koji nas gledaju kada govorimo oko energetike, ugovor Vladi A2A već aneksom produžavan o važnji ugovora, sada najava da partner traži ponovo produžavanje aneksom ugovora o upravljanju u Elektroprivredi, problem da se pristupi realizaciji, po mišljenju SNP-a, najvažnije infrastrukturne investicije u oblasti energetike, gradnji termoelektrane drugog bloka, zastoj koji je evidentan i problemi da se to prevaziđe sem da država, odnosno građani, preko budžeta kako bi vjerovatno neko htio preuzmu da oni to grade, umjesto da to gradi Elektroprivreda Crne Gore sopstvenim novcem. Problemi sa zaokruživanjem tendera za istraživanje ugljenvodonika, tamo su neka tri konzorcijuma se javili, godinu dana je trajala tenderska priča a onda više od godine dana od kada je tender zaključen se pregovara o tome ko je dao kakvu ponudu. Ne bih volio da tu ima nekih političkih implikacija pa da se na tenderu proglase najbolje neke firme koje dolaze nama "dragih" država. Problemi sa valorizacijom turističkih potencijala, da se podsjetimo i toga, od AD Bojane, Velike plaže, Valdanosa, Buljarice, Plavi horizonti, Perazića do, Sveti Stefan, Miločer, Kraljičina plaža, jedna, druga i tako dalje i tako dalje. Dakle, imam nekad utisak da umjesto diversifikacije

neke turističke ponude o kojoj je ovdje govoreno na ovoj sjednici, često posmatramo Crnu Goru u trouglu Bar-Budva-Podgorica, složićete se da to nije ni malo dobro i negdje da sada i vas parafraziram bez političkih poteza koji su u skladu sa našim sistemom, bez jasnih transparentnih zakonskih inicijativa i prema ovom Parlamentu i od strane Vlade pokušaj da se sa uredbama, odlukama, mijenjaju zakoni često i mimo zakonskih odredbi. Pomenuću Uredbu o podsticanju direktnih investicija koja je veoma problematična, pomenuću neke uredbе koje se tiču nadomještanja akciznih prihoda iz goriva, zbog, kako se kaže, auto puta i tako dalje i tako dalje. Prebacivanje odgovornosti, predsjedniče Vlade, na Skupštinu Crne Gore, prebacivanje odgovornosti na globalnu ekonomsku krizu, na koalicionog partnera, na bivšu Vladu, na opoziciju, samo ne traženja odgovornosti u sopstvenom dvorištu, u Vladi Crne Gore, u izvršnoj vlasti, koja negdje je najodgovornija, je li tako, za ekonomski prosperitet kojeg nema. I kada govorimo o toj odgovornosti, imaću prilike da saslušam Vaš odgovor, ja smatram da ste ili vi najodgovorniji i problem je možda u vama, ako nije u vama onda jeste u onima koji se kriju iza vas. Ako je problem u onima koji se kriju iza vas, onda očekujem od vas da jasno ukažete na krivce zbog ekonomskih problema u kojih ...(Prekid).... država Crna Gora i da ih politički identifikujete ili ih kaznite. Samo nam ovdje nemojte reći poput nekih da nijeste dobro informisani o kome se radi. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Damjanoviću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Damjanoviću,

Crna Gora kao nedovoljno razvijena ekonomija ima snažnu potrebu za investicijama kako bismo, kroz njihove direktne i indirektnе efekte, ostvarili potreban ekonomski rast i stvorili uslove za novu zaposlenost.

Pored povećanja bruto domaćeg proizvoda dodatnom aktivnošću postojećih privrednih subjekata, rastu posebno doprinosi realizacija kapitalnih razvojnih projekata u saradnji sa inostranim partnerima koji najčešće obezbjedjuju njihovo finansiranje.

Prethodnih godina kao naglašeno otvorena ekonomija i konkurentna investiciona destinacija, imali smo uspješne rezultate na tom planu i pored posljedica globalne ekonomske krize kojima smo bili izloženi. Podsjetiću vas da smo tokom posljednje decenije ostvarili rast bruto

domaćeg proizvoda od 220% uz učešće stranih direktnih investicija u apsolutnom iznosu od preko 5 milijardi eura. U svakoj od ovih godina strane direktne investicije činile su od 18 do 20% GDP i to je za ekonomiju, kakva je crnogorska, bilo od izuzetne važnosti. Zahvaljujući i tome na nivou smo razvijenosti od 40% prosjeka Evropske unije, mjereno GDP perkapita po paritetu kupovnih snaga, i po ovom pokazatelju, i ako veoma udaljeni, bliži smo Evropskoj uniji od svih zemalja Zapadnog Balkana. Tako dinamičan tempo razvoja oslonjen na visoko učešće stranih investicija imao je za cilj da ubrza proces prevazilaženja dubokog jaza ekonomskog zaostajanja naše zemlje za razvijenom Evropom i na toj osnovi doprinesemo unapređenju kvaliteta života naših građana, što je i osnovni cilj državne politike.

Ovo istorijsko zaostajanje ne samo naše nego i ostalih balkanskih država posljedica je prevashodno nedovoljnog korišćenja razvojnih resursa u prošlosti. Zato i danas logičan prioritet svake vlade u Crnoj Gori da stvori podsticajan ambijent koji će omogućiti valorizaciju izdašnih a ne iskorišćenih potencijala na dobro osmišljen i dugoročno održiv način kako bi, nakon obnove naše državne kuće, omogućili građanima da u njoj žive na način primjeren evropskim narodima u 21. vijeku.

Složićemo se da na aktuelnom nivou našeg razvoja nije realno očekivati da unutar zemlje raspoložemo svim neophodnim faktorima tako poželjnog investicionog ciklusa, prije svega zamašnim kapitalom i neophodnim znanjem i iskustvom i da se u njihovom obezbjedjivanju i dalje moramo dominantno oslanjati na ponudu sa globalnog tržišta. Moramo, dakle, privući strani kapital koji će zajedno sa pravilno iskorišćenim domaćim resursima, prije svega energetskim, turističkim i u proizvodnji hrane, biti glavna poluga razvoja crnogorske ekonomije u narednim godinama. Čini se izlišnim ponavljati čvrstu opredjeljenost Vlade da tako osmišljeni razvoj zasnujemo na odgovornim odlukama koje će, uz poštovanje maksimalnog standarda, transparentnosti i javnosti, biti donešene po procedurama predviđenim našim ustavnim sistemom. Istovremeno Vlada mnogo radi na unapređenju vladavine prava, time i snaženja osjećanja pravne sigurnosti stranih i domaćih ulagača, kao i na povećanju efikasnosti institucija.

U definisanju ugovornih aranžmana sa investitorima uključen je i parlament, kao i šira javnost, čemu smo svi zajedno svjedoci. Na nekoliko razvojnih tema predstavnici resornih ministarstava razgovarali su prethodnih mjeseci sa članovima poslaničkih klubova u Skupštini Crne Gore uz poruku da, kada je riječ o razvoju, očekivana dobrobit države i građana treba da bude jedini argument u donošenju odluka.

Međutim, iako su sve parlamentarne partije deklarativno saglasne da su investicije i razvoj najvažniji zadatak državne politike, u praksi su usporavani i zaustavljani dobro pripremljeni i

obrazloženi projekti, a posljedica toga je niži tempo ekonomskog rasta od realno mogućeg i siromašnija ponuda novih radnih mjesta. Razlozi takvog odnosa su, po mom uvjerenju, politički i vođeni su željom da se osujeti efikasnost Vlade kao nosioca tih razvojnih inicijativa. Ipak, po nezavisnim ocjenama koje stižu sa mnogih autoritativnih adresa, Crna Gora je i dalje u vrhu liste investiciono atraktivnih destinacija.

Prema informacijama koje smo dobili od ključnih investitora u Crnoj Gori, ove godine očekujemo njihova ulaganja od 200 miliona eura samo u sektoru turizma. U uslovima oštre konkurencije na međunarodnom tržištu ovu poziciju treba očuvati i dodatno ojačavati kroz mjere za poboljšanje investicione konkurentnosti. Procijenjeno ostvarenje rasta GDP-a u prvom kvartalu ove godine je na nivou projekcije za 2015. godinu. Dakle, uprkos pokušajima zaustavljanja jednog broja dobro pripremljenih investicija i usporavanja rasta, možemo kazati da je Crna Gora i dalje zahvaljujući ranije započetim razvojnim projektima dinamično investiciona destinacija i rastuća ekonomija. Tome veoma doprinose razvojni projekti u turizmu Porto Montenegro, Porto Novi Luštica b i Aman, u energetici Podmorski kabal, Vjetroelektrana na Krnovu i izgradnja mini hidroelektrana, uz skori početak radova na drugom bloku Termoelektrane Pljevlja ...(Prekid) nafte i gasa, kao i izgradnja autoputa i drugi značajni infrastrukturni radovi na prostoru čitave države. Takođe, krajem godine u saradnji sa Evropskom komisijom i pod okriljem berlinskog procesa po prvi put ćemo imati jedinstvenu listu prioriternih projekata od regionalnog značaja koji će, dijelom, biti finansirani od strane Evropske unije.

Na kraju, gospodine Damjanoviću, tačno je da sam u posljednje vrijeme više puta govorio o političkim pokušajima blokade razvojnih inicijativa koje pokreće Vlada, državni organ sa primarnom odgovornošću za ostvarivanje ciljeva ekonomskog rasta i razvoja. Logično je i da sam takvu politiku ocijenio neodgovornom, kako zbog usporavanja mogućeg tempa prevazilaženja zaostajanja u razvoju sa razvijenim evropskim okruženjem, tako i zbog devastacije Ustavom predviđene podjele vlasti i skladnog funkcionisanja političkog sistema u zemlji.

Na vaše pitanje kako otkloniti taj problem, iznijeću vam dva moguća scenarija, makar u formi ličnog razmišljanja. Prvi je da u postojećem zakonodavnom okviru parlament napusti praksu zaustavljanja ili odlaganja Vladinih razvojnih inicijativa, jer je to na štetu državnih i interesa građana Crne Gore. U Vladi smo vrlo zainteresovani za to ne zbog svog opstanka jer, kako vidimo, opstajemo i bez toga, ali mogli bismo da uradimo mnogo više i u korist svih. Drugi, ukoliko parlament ne želi da nosi odgovornost za te razvojne odluke jer u njih ne vjeruje, da promijenimo jedan broj zakonskih rešenja i da prenesemo Vladi potpunu odgovornost za donošenje takvih odluka. U Vladi smo spremni za takvu opciju. Treći scenario je postojeći, u

kojem se usporavaju razvojni projekti zbog nedovoljne međuinstitucionalne saradnje djelova državne vlasti. To je, po nama, izraz neodgovornog odnosa prema ciljevima državne politike koji bi nas zajedno u Parlamentu, Vladi i drugim državnim organima morali obavezivati.

To je pripremljeni odgovor na pitanje koje ste mi dostavili. Ne znam da li je u potpunosti zadovoljio ono što su vaša očekivanja iz jednog široko postavljenog obrazloženja. Dozvolite možda da kao inspiraciju za nastavak našeg daljeg dijaloga, jer očekujem i vaše dopunsko pitanje, kažem i sljedeće. Nijeste u pravu kada pretpostavljate da je Vlada okrenuta optuživanju svih drugih ne prepoznajući svoju odgovornost. Naprotiv, vidjeli ste iz mog pokušaja kreativnog razmišljanja na vaše pitanje kako prevazići ovaj problem da sam vam kazao - osjećamo da je direktna odgovornost na nama, osjećamo da zbog razlomljenog sistema odgovornosti u donošenju važnih razvojnih odluka očigledno imamo problem da idemo onim tempom za koji smo u Vladi uvjereni da bi mogli da idemo. Ako je problem u nedovoljno kvalitetnom dijalogu, hajde da ga organizujemo i da zajedno donesemo odluke koje će biti od opšteg dobra. Ako je problem da u parlamentu ne vjerujemo u te razvojne projekte koje Vlada plasira, imamo i drugi odgovor. Dakle, izmijenimo zakone i dajmo Vladi ovlašćenja da donese odluke i preuzme odgovornost za njih. Mi smo i za to. Izvolite, opredijelimo se šta je rješenje. Ovo sadašnje nije rješenje, tu sam saglasan sa vama i tu se niko ne može osjećati izolovanim od odgovornosti, Vlada ponajmanje.

Drugo, ipak sugerišem samo da objektiviziramo ocjenu o tome kojeg su kvaliteta razvojni procesi koji se u Crnoj Gori događaju. Čini mi se da iz onog što sam čuo maločas od gospodina Gojkovića, u ocjeni problema na jednom lokalitetu, tako i iz vaše ocjene, čini mi se da dominiraju naglašeno kritički tonovi. Nemam ništa protiv kritika. Znaite, kada pogledamo to šta je urađeno u zadnjih deset godina, znači ako je obezbijeđen rast od 220%, ako je obezbijeđeno pet milijardi investicija, ako su obezbijeđena nova radna mjesta u odnosu na ona o kojima je govorio gospodin Gojković, mi nesumnjivo imamo rast zaposlenosti u tom periodu, onda nam to nije palo s neba, to je neko uradio. Da li je moglo više? Da, naravno. I danas tvrdim da može više i može bolje. Na žalost, upozoravam da dobar dio razloga zašto ne radimo bolje je u lošoj međuinstitucionalnoj saradnji i predlažem načine kako da je prevaziđemo. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Evo, da probam u veoma kratkom vremenu da se i ja osvrnem sada na veoma širok dijapazon stvari koje ste vi ovdje izrekli. Naravno, nije za šalu, ali bih se mogao našaliti, od rasta bruto domaćeg proizvoda teško da je bilo koristi za običnog građanina kao što je od rasta tog proizvoda, kako to kaže perkapita, koristimo samo nekoliko kapa u Crnoj Gori. Ali, neka to bude domen ovako malo komotnijeg izražavanja.

Da se vratimo na temu. Dali ste dva moguća rešenja. Prvo rešenje, kažete politički da se ovdje oslobode neke stegne u parlamentu kako bi krenuli razvojni projekti. Nudim vam da ovdje otvoreno i transparentno na jedinom mjestu gdje to možemo u Crnoj Gori, razgovaramo i da utvrdimo da li su ti dobri projekti dobro pripremljeni i dobro obrazloženi, kako ste rekli, ili ima problema i kod tih projekata. Možda i u tim famoznim ugovorima koji su došli ovdje na ratifikaciju, gdje je radilo desetak ljudi na nekoj tenderskoj komisiji ili radnoj grupi, možda ima malo manje pameti nego ovdje kod 81 poslanika kada to analiziramo ovdje na sjednicama, možda ima prostora da se i taj investitor zamisli, pa da malo koriguje neke stvari i da dođemo do optimalnog rješenja za našu Crnu Goru. Uvjeren sam da će i kolege iz opozicije i svi mi ovdje i u SNP-u uraditi sve i parlament sam po sebi da ne bi bio kočnica bilo kom validnom razvojnom projektu koji je utemeljen na zakonima ove države.

Gospodine Đukanoviću, vi ste svjesni ukoliko mnogo popustimo investitorima, prvom, drugom, trećem onda će onaj četvrti da traži još više, peti još više. Na kraju nećemo imati više šta da se s njim pregovara. Jednostavno onda možemo da otvorimo državu. Naravno, kada imamo slabu vladavinu prava onda su "dobrodošli" i investitori koji nemaju neku veliku kredibilnost. Kada se vraćamo na odgovornost i ova druga teza, da vas zamolim, tu tezu često čujem ovdje od kolega - hajmo nešto ne ide dobro da mijenjamo zakon, pa će biti bolje. Mijenjajmo i ponašanje, da uvedemo princip odgovornosti, političke smjene, smjene u državnoj upravi, pa će možda tako biti bolje, pa tek onda ako to ne uspije da onda mijenjamo zakon. Odgovornost za nepostojanje prostornih planova u lokalnim samoupravama gdje dominantno DPS ima vlast, odgovornost za loše katastarske evidencije koje prave problem i investitorima i domaćim i ovim stranim, o domaćim, izgleda, najmanje i pričamo danas, odgovornost za nepoštovanje ugovornih obaveza, odgovornost za nepoštovanje kontrole izvršenja tih ugovornih obaveza.

Gospodine Đukanoviću, vi ste 31.01.2013. godine donijeli zaključke gdje ste definisali da se u roku od dva mjeseca preispita status deset hotela, pet hotela na Žabljaku, tri hotela, Herceg Novi je u pitanju, Igalo, As, dva lokaliteta Rose Rastislava i da je tamo gdje je evidentirano kršenje ugovornih obaveza da se ugovori raskidaju i da se to vrati državi. Šta je od toga? Vaša Vlada nije u stanju da sprovede ono što ste vi donijeli, odgovornost za slabu zaštitu svojinskih

prava, problemi restitucije. Ne možemo to rešavati ad hoc lex specijalisima prije nego što se ovdje dobro oko toga ne razgovara u parlamentu. Ne bojte se parlamenta, ovdje su **ljudi koji žele dobro** ovoj državi i niko neće spriječiti bilo kakav strateški projekat u Parlamentu ako je on, kažem ... na zakon ove države i transparentnim procedurama. Van uskog kruga ljudi i pojedinaca koji možda imaju neke svoje interese. Odgovornost za duge procedure dobijanja dozvola, da li tu ima korupcije, da li smo ikoga procesuirali zbog toga, a žale se investitori, itd. itd. Nemojte da zanemarimo, dozvolite predsjedniče Parlamenta, samo još malo, da zanemarimo priče o stranim direktnim investitorima, investicijama i ove domaće investitore koji traže i oni malo prostora od monopola koji su formirani, pa recimo donesemo radikalnu mjeru da ograničimo ili zabranimo izvoz trupaca na Kosovo i Metohiju, nego damo šansu malim našim privrednicima koji žele da rade po sjeveru, ali neko ima monopol pa im ne da jer je ovako isplativije da se to završi na ovaj način. Nemojte da trpe mali projekti, "mali", a strateški veoma važni na sjeveru zbog, recimo projekta auto puta, kao što je projekat Podgorica - Plav, kao što je projekat Berane - Kolašin, kao što je povezivanje regionalno Podgorice i Sarajeva.

Dakle, sad bih ja mogao da ređam na ovo vaše, ali neću zbog ograničenog vremena i u zahvalnost predsjedniku Parlamenta što mi je dopustio da prekoračim, da vas samo vratim na jednu stvar i to završavam za 30 sekundi.

Tema - ekonomsko državljanstvo. Veoma interesantna tema, ako se sprovede doslovce u skladu sa zakonom i ako se naprave jasne i transparentne procedure ko može dobiti ekonomsko državljanstvo. Pretpostavljam samo ljudi koji su vlasnici ozbiljnih firmi, koji se kotiraju na ozbiljnim berzama, ljudi koji nikad nisu bili na nekim crnim listama, koji su bili negdje i u svojim državama prepoznati kao kredibilni i to je onda u redu.

Način na koji se ulazi u ovu priču i način na koji dobijamo signale, upravo iz izvršne vlasti, govori da ćemo i tu da imamo problem. Zato ponovo, na kraju ovog malog dijaloga, apel predsjedniče Vlade, apel i članovima Vlade, nemojte da imate strah od Parlamenta a još manje da prebacujete Parlamentu odgovornost zbog, tobože zaustavljanja strateških projekata. Tu smo da razgovaramo ozbiljno o ozbiljnim stvarima. Tu smo da tražimo javni interes, a ne pojedinačni, odnosno da eliminišemo svaki pojedinačni interes koji postoji. Vi ste prvi koji treba da ga identifikujete, kad vi vaš dio posla završite u Vladi, vjerujem da će sve stvari ići mnogo lakše. Hvala vam.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Damjanoviću,

Prije svega hvala na inspirativnom dijalogu, hvala na spremnosti koju ste iskazali, ako sam ja dobro registrovao spremnosti SNP-a da učestvuje u jednom argumentovanom dijalogu koji će osvijetliti sve strane kvaliteta predloženih razvojnih projekata i zavisno od argumentacije doprinositi donošenju odluka koje će biti u interesu razvoja i dobra naše države. Ja živim u uvjerenju da Vlada ne izostaje iz tog dijaloga.

Podsjetiću vas da o svakom pitanju koje je do sada bilo sporno na relaciji Vlada - Parlament je Vlada inicirala taj dijalog, tako je bilo i oko projekta Amana, tako je bilo oko projekta Kraljičine Plaže, tako je bilo i oko projekta Mamule, i da ne nabrajam. Znači sve je bilo u Parlamentu, znači nijesmo nikada pobjegli sa terena da razgovaramo niti želimo da provučemo nešto mimo očiju javnosti, sve i kada bi mogli. U ovom slučaju ne možemo jer je riječ o projektima koji ipak traže izvjesnu verifikaciju Parlamenta, najčešće zbog dužine koncesija na dio morskog dobra.

Vaša ideja da se investitori zamisle oko toga da li traže previše, ja se plašim da je to pitanje oko kojeg se možda nedovoljno dobro razumijemo. Ja mislim da mi velikim naporima uopšte čuvamo pažnju kvalitetnih investitora za realizaciju investicija u Crnoj Gori. Uvjeravam vas, treba pogledi komparativne analize, da cijena zemljišta po kojoj mi nudimo zemljište u zakup ili u vlasništvo investitorima je skuplje u Crnoj Gori nego u razvijenijim turističkim destinacijama nego što je naša, da su cijene komunalija i dalje skuplje, da kao rezultat toga u odgovoru na pitanje poslanika Popovića sam danas govorio da, kada se sve to sabere, investicija koju treba vratiti iz hotela od pet zvezdica u Crnoj Gori je najmanje 18 godina. Zbog toga mi nemamo interesovanje investitora.

Dakle, nijesmo pretjerali sa ustupcima investitorima, nego smo, plašim se, pretjerali sa našim očekivanjima da ćemo samo prodajom ili zakupom nekretnine ili samo taksama rješavati problem našeg nedovoljno razvijenog biznisa i na taj način ćemo mi i dalje ostati bez biznisa, jer će investitori ustuknuti pred takvom ponudom.

Ja se slažem sa vama, nije umijeće samo da kažem izlaziti u susret očekivanju investitora ali je potrebno pažljivo balansirati ono što su interesi investitora i ono što su interesi države da bismo doveli do valorizacije naših resursa. Nastavimo li kao do sada da imamo neiskorišćene

resurse u energiji, neiskorišćene resurse na obali i planinama, neiskorišćene resurse u proizvodnji hrane, ja mislim da to nije u interesu države Crne Gore i da ćemo nastaviti da živimo na niskom stepenu razvijenosti. To je odgovor na prvo pitanje.

Drugo, ne bih zaista želio da polemišemo o temi odgovornosti za nepostojanje prostorno planske dokumentacije. Mislim da nije najneophodnije da ulazimo u to koja je politička struktura u kojoj opštini, kao što bi bilo neukusno da razgovaramo o tome ko je u tom trenutku činio većinu a ko manjinu u crnogorskom parlamentu. Ako izostane odluka crnogorskog parlamenta, recimo u donošenju prostornog plana države ili nekog drugog prostornog plana posebne namjene, odgovorna je država Crna Gora i njen parlament i niko drugi.

Treće, govorili ste o tome da li je Vlada u stanju da realizuje ono što je najavila, što je najavljeno, podsjetili ste kroz moj ekspozitiv prilikom izbora 40. Vlade. Da u stanju je, ali ne očekujete ni vi ni niko u Parlamentu da Vlada to radi van sistemski. Dakle, svaki kupoprodajni ugovor je bilateralni ugovor, dvije strane. Mi najavljujemo namjeru da ga raskinemo, pokrećemo proceduru, ali maločas sam kazao, nema ni jednog partnera, kao što znate koji će se s tim saglasiti, tako da sve što smo najavili da raskinemo je u sudskom postupku. Prema tome, nijesmo mi nigdje izostali iz onoga što smo najavili, samo što je očigledno za to potrebno vrijeme.

Takođe, kazali ste da niko neće u Parlamentu donositi odluke koje bi mogle biti protiv interesa države. Ja želim da vjerujem da je tako i nemojte da mislite da slučajno u Parlamentu gledam neprijatelje, jer bi tada zaista imali razloga da se svi zapitamo za zdravlje premijera ove države. Ja sam svjestan da svi zajedno treba da radimo i da doprinesemo zajedničkom dobru, ali dozvolite, kadkada se događalo, i da ne podsjećamo na to, da se vođeni političkim ili partijskim interesima, donose odluke za koje smo blagovremeno upozoravali da ruše ustavni sistem ove zemlje. Sjetimo se seta izbornih zakona. Treba li dalje? Znači to ne može služiti na čast niti jednom državnom organu, niti bilo kom pojedincu koji sjedi u Vladi ili u Parlamentu.

I napokon, završavam, slažem se sa vama da ne mogu da drugi projekti, recimo na sjeveru Crne Gore, koje ste napomenuli, trpe zbog realizacije auto puta, ali ne trpe. Ja sam rekao u odgovoru na jedno pitanje - izgradili smo put Risan - Žabljak, završavamo put Bijelo Polje - Pljevlja, radimo na putu Berane - Kolašin, napravili smo naše dionice puta Gusinje - Podgorica, sada razgovaramo sa Albancima kako da realizujemo njihovu dužu i skuplju dionicu. Sve su to važni projekti unapređenja putne infrastrukture na sjeveru Crne Gore. Dakle, ništa ne trpi zbog gradnje auto puta iako smo mi svjesni da će mnogi od ovih puteva izgubiti prilično na značaju nakon što se napravi ova saobraćajna magistrala koja će, da kažem u najvećoj mjeri konzimirati ono što su potrebe naših građana, posebno na sjeveru. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Mogli smo da budemo produktivni u Parlamentu i uzećemo mi tu obavezu da napravimo analizu odluka koje smo podržali, Vladine odluke, a onda da vidimo koji su efekti tih odluka koje smo podržali. Napravićemo ono što se radi u ozbiljnim državama na ... o rezultatima odluka koje smo podržali Vladu i koji su efekti tih odluka, pa ćemo moći da utvrdimo da li su naše odluke bile dobre na vaše predloge i koji su efekti tih odluka, da bismo ubuduće mogli znati da li donosimo tačne ili pogrešne odluke, jer budućnost se može obećati ali u prošlosti će se naći dokazi što je osnov za budućnost, tako da pokušaćemo našim skromnim kapacitetima da napravimo analizu zaključaka KAP-a kad smo imali konsenzus sa Vladom i njihove nerealizacije pa dalje. Pa dalje, koliko je to sve koštalo sve nas zajedno.

Tako da, to je dobar osnov za uspostavljanje povjerenje između Parlamenta i Vlade na faktima, ne na etiketiranju. Da uđemo u tu fazu da bismo digli institucionalnu ozbiljnost i Parlamenta i države u cjelini, tako da se ne bojimo te procjene, mislim da ćemo krenuti od nekih projekata koji su bili najteži i ugovora koje smo mi ovdje usvojili, da bismo mogli analizirati i njihove efekte do sada i ubuduće i to je dobar način da počnemo zajedno. Možemo napraviti zajedničke komisije oko toga, jer ovako od rasprava očigledno nema velike koristi, gubimo vrijeme a bitno je da budemo produktivniji.

Kolega Darko Pajović u ime Kluba poslanika Pozitivne.

Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Zahvaljuem predsjedniče Parlamenta.

Poslije ove dobre najave da će Parlament i Vlada opet raditi zajedno ja ću se baviti jednom drugom temom, a to su tema distribucija i nabavka lijekova i svakako ne bih da se zapitam za zdravlje premijera, kao što rekoste u prethodnom odgovoru, ali bih da se zapitamo za zdravlje građana.

Dakle, pitanje koje sam uputio predsjedniku Vlade jeste da u skladu sa članom 187 Poslovnika Skupštine, postavio sam sljedeće pitanje:

Šta ćete učiniti da zdravstveni sistem u segmentu nabavke i distribucije lijekova funkcioniše u skladu sa potrebama građana?

Dakle, jedna stvar u životu svakog čovjeka je neophodna od kad se rodi pa do njegove smrti, a to je sasvim sigurno zdravstvena njega. Ono što me ponukalo da postavim ovo pitanje je

veliki broj problematika koje se javlja kada su u pitanju distribucija, nabavka lijekova, jer čini mi se da upravo na ovoj temi nemamo nigdje bolje prikaz jednog, rekao bih, ne dobrog funkcionisanja sistema koje ne odgovara definitivno potrebama građana ili da budem precizniji, ne na onom nivou na kojem se deklarativno kao država zalažemo, podsjetiću da je zdravstveno osiguranje i edukacija makar na određenim nivoima u ovoj državi besplatna.

Dakle, mi ipak živimo u zemlji u kojoj se dešavaju po meni jako čudne stvari. Dakle, nije baš uobičajno da pacijent sa sobom nosi zavoje kada ide u bolnicu, nije baš uobičajno da kupuje jod u apoteci i sa sobom tražeći ..., dobro imamo aktivnu Vladu u Parlamentu predsjedniče. Dakle, nije uobičajno ni u Crnoj Gori a kamo li u zemljama Evropske unije.

Ono što su evidentne problematike, ja ću ih ovdje taksativno navesti, to je ono što dira svakoga građanina Crne Gore bio on na nivou bebe, bio on u srednjim godinama, a da ne govorimo o populaciji penzionera. Dakle, predsjedniče Vlade, mi imamo najskuplje lijekove u regionu. Uz dužno poštovanje nemanje farmako-industrije u Crnoj Gori ali prosto nevjerovatno zvuči činjenica da čak 50% lijekova u Crnoj Gori je skuplje u odnosu na Republiku Srbiju. Nevjerovatno takođe zvuči činjenica da lijek koji u Srbiji možete da nabavite za pet eura, u Crnoj Gori morate da platite čak 18 eura.

Nevjerovatno zvuči činjenica da veliki broj tendera kada je u pitanju nabavka lijekova "pada" ili je raspisivanje u ne vrijeme ili zbog tehničkih propusta što ima za direktnu posledicu vrlo česte najave ili stvarne nestašice lijekova u određenim zdravstvenim ustanovama. Da ne govorim o tome da ćemo pored garancija kojima se često barata i Vlada često poseže upravo za ovim mehanizmom kada su u pitanju strani investitori, da se našalim i da kažem ustvari bez šale, da je vrlo moguće da upravo imamo i garancije kada su u pitanju isplate dugovanja prema određenim dobavljačima, u pitanju su upravo nabavka i distribucija lijekova.

Dakle, nevjerovatan je podatak da imamo 17 miliona eura duga ka dobavljačima, a ono što je još nevjerovatnije da imamo vrlo javne najave da u nekim slučajevima pojedini distributeri najavljuju čak i da će obustaviti distribuciju lijekova dok se sve ne riješi.

Ono što je takođe obavijeno velom tajne na žalost jesu i podaci, razni podaci. Dakle, mi smo preko Odbora za ekonomiju koji je ustanovio određene podatke isto tako tražili i podatke Odboru za zdravstvo, ali do danas nijesmo dobili do kraja fakte i činjenice kada su u pitanju dugovanja Fonda zdravstva prema onima kojima je je li, misija nabavljanja samih lijekova. Kakvo je stanje sa lijekovima, možda najbolje govore podaci. Dakle, svake godine mi imamo sve veći broj recepata. 2014. godine imali smo nekih 2.248.000 recepata dok, pardon, za osam mjeseci

2014. dok je u 2013. godini 3.465.000 recepata izdato. Prevedeno po glavi stanovnika u ovoj državi 7,7 recepata se troši na jednog stanovnika. Izuzetno visok procenat.

Ono što jeste za brigu i vjerujem da ima posla za veliki broj državnih organa, o tome ću govoriti kasnije, jeste da u odnosu na tih 7,7 izdatih recepata po glavi stanovnika potroši se 5,5. U konačnom obračunu na kraju godine dakle, svega 5,5 recepata lijekova se podigne, što znači da niko u ovoj državi ne zna a možda zapravo znaju oni koji distribuiraju lijekove, šta se dešava sa 2,2 recepta po glavi stanovnika prevedeno puta 600 hiljada stanovnika. Sami izračunajte koja je to količina lijekova kojim se zapravo gubi svaki trag. Da ne govorimo da se radi o polju gdje imamo taj sistem javnih nabavki koji ne funkcioniše, gdje takođe su višemilionski iznosi za nabavku lijekova. Dakle, samo u 2014. godini država je izdvojila 19.500.000 što je povećanje čak 735.000 u odnosu na 2013.

O posledicama svega ovoga i tim ću završiti. Dakle, naši građani stvaraju zalihe, moram reći nije im ni čudo jer kada dođe određeni lijek svi onako pohrle da naprave zalihe. Za posledicu ima da onim kojima stvarno treba nemaju mogućnost da ih kupe. Manji broj ponuđača lijekova automatski i manja konkurencija jednako veća cijena lijeka. Naveo sam frapantan podatak. Nevjerovatno je da lijek koji možete da kupite u susjednoj državi za pet eura, kod nas morate da izdvojite 18 eura, tačnije ne izdvaja ga građanin, izdvaja ga država Crna Gora i pri tome vrlo često on nije ni dostupan.

Dakle, završavam sa tim, možda najbolji primjer nefunkcionisanja sistema koji se prelama upravo na ono što je najosjetljivije, a to je zdravlje građana, jeste upravo ova problematika sa lijekovima.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega.

Izvolite predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Pajoviću, crnogorski model zdravstvenog sistema u dijelu nabavke i distribucije lijekova tokom prethodne decenije, bio je pozitivno ocjenjivan od strane nadležnih institucija u Evropi i svijetu. Posljednjih godina, pokazuju se određene slabosti zbog kojih je Ministarstvo zdravlja preduzelo niz aktivnosti i mjera, kako bi se obezbijedilo da ovaj servis bude dugoročno pouzdan i u interesu građana Crne Gore. Ispunjeni problemi su uputili na zaključak da se ne vrši redovna kontrola potrošnje, pa su godišnji finansijski izdaci za lijekove rasli po stopi od

12%. Praksa i preporuke Svjetske banke ukazuju da je svako uvećanje godišnje potrošnje preko 8% u finansijskom iznosu pokazatelj neopravdano visoke potrošnje lijekova. Analize koje govore o potrošnji, po grupama lijekova i po medicinskim indikacijama za koje se koriste lijekovi bi morali obavezno da se rade, makar jednom godišnje.

Vlada je čvrsto opredijeljena da reformama u farmaceutskom sektoru trajno obezbijedi dostupnost potrebnih lijekova stanovništvu Crne Gore u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima u ovoj oblasti. Zato je pripremljena nova uredba o kriterijumima za formiranje maksimalnih cijena lijekova u Crnoj Gori koji se propisuju i izdaju na teret sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja. To je jedna od važnih administrativnih mjera, koje će onemogućiti povećanje cijena prvenstveno skupih, originalnih lijekova iznad zakonom propisanih.

Urađena je nova uredba o kriterijumima za utvrđivanje osnovne i doplatne liste lijekova. Svi lijekovi na osnovnoj listi će kao i do sada biti u potpunosti pokriveni sredstvima zdravstvenog osiguranja. Na doplatnoj listi nalazit će se skuplje paralele, dakle termin koji se koristi za lijekove sličnog hemijskog sastava namijenjene istoj bolesti ali od različitog proizvođača.

Dakle, skuplje paralele lijekova sa osnovne liste, prema farmako ekonomskim kriterijumima, nema opravdanja za stavljanje na osnovnu listu. Formiranjem dodatne liste značajno će se povećati broj dostupnih lijekova, terapijskih paralela, uključujući originatore. Za lijekove sa doplatne liste pacijenti će doplaćivati razliku u cijeni između lijeka na doplatnoj listi i njegove terapijske paralele na osnovnoj listi. Novom uredbom će se vrlo precizno definisati terapijski, farmakoekonomski kriterijumi prema kojim će se lijekovi moći naći na listama lijekova. Lijekovi će na listama biti po fabričkim imenima sa definisanim cijenama koje plaća Fond za zdravstveno osiguranje i uz ugovornu obavezu proizvođača po redovnim isporukama, što će obezbijediti stabilno snabdijevanje apoteka lijekovima sa liste tokom cijele godine.

Takođe, Ministarstvo zdravlja radi na uvođenju Evropskog koncepta finansiranja i stavljanja na listu novih originalnih lijekova putem sklapanja ugovora po podjeli rizika sa proizvođačima, radi smanjenja neizvjesnosti oko njihovog terapijskog ishoda i kontrolisanog uticaja na Budžet. Radi se o izuzetno skupim lijekovima koji se koriste za liječenje najtežih malignih bolesti na kojima se troši preko 16% sredstava za lijekove. Ova mjera je značajna i od njih očekujemo sa jedne strane značajan doprinos kontroli rasta troškova za lijekove sa druge strane proširenje liste lijekova na račun uštede. U planu je formiranje posebnog fonda pri Ministarstvu zdravlja iz koga bi se finansirali lijekovi koji nijesu na listi lijekova, a jedina su preostala terapija za pacijente, kao i pojedini lijekovi za liječenje rijetkih bolesti, a u skladu sa našim finansijskim mogućnostima. Ministarstvo zdravlja, radi na povezivanju i nadogradnji

postojećeg zdravstvenog informacionog sistema i finalizaciji onog dijela koji se odnosi na praćenje, propisivanje i distribuciju lijekova u smislu prelaska na elektronski recept. To će nesumnjivo biti od velike koristi hroničnim bolesnicima koji zbog redovne terapije neće više morati dolaziti i čekati red kod porodičnog ljekara.

Ponovo se kroz redovne kontrole Fonda zdravstva uspostavlja praksa redovnih analiza u praćenju propisivanja lijekova, što je mjera koja se ne samo u Crnoj Gori, već u nizu razvijenih evropskih država pokazala kao izuzetno značajna, kako za kontrolu rasta troškova za lijekove, tako i u donošenju valjanih odluka od strane menadžmenta u ovoj oblasti. Dodatno Ministarstvo ima u planu rad na edukaciji ljekara iz oblasti farmakoeonomije i uvođenja novih tehnologija, kako bi bili aktivni sudionici u praćenju opravdanosti, primjene novih, skupih lijekova, kroz različite vrste ograničenja i ugovora. Naš načelni pristup reformama u ovoj oblasti, dobio je nedavno punu, stručnu i finansijsku podršku od strane eksperata Svjetske banke zadužene za reformu farmaceutskog sektora. Svjesni smo da ni jedan model reforme farmaceutskog sektora nije univerzalno primjenljiv za sve zemlje. I Crna Gora ima niz specifičnosti koje zahtijevaju poseban pristup. Upravo, zbog toga, naš je cilj da stvaranjem crnogorskog modela obezbijedimo dostupno savremene terapije stanovnicima Crne Gore u okviru ekonomski održivog sistema zdravstvene zaštite. Vjerujem da će se dinamiziranjem pobrojanih aktivnosti stvoriti preduslovi za uređenje ovog važnog segmenta zdravstvene zaštite, samo uređen sistem je garant upotrebe visoko kvalitetnih lijekova, snabdjevenosti tržišta lijekovima sa osnovne i doplatne liste i njihove dostupnosti građanima. Nivo potrošnje lijekova po stanovniku u Crnoj Gori prevazilazi mnoge zemlje Evropske unije, a kako svi indikatori zdravstvenog stanja stanovništva ne upućuju na opravdanost takve statistike biće potrebna intenzivnija edukacija građana i ljekara na ovu temu.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Kolega Pajoviću. Izvolite.

DARKO PAJOVIĆ:

Predsjedniče Vlade, raduje činjenica da ste krenuli u stvari koje ste pobrojali, ali ono što bih ja imao u dodatnom pitanju da vas pitam:

Jeste ukaz o proglašenju Zakona o lijekovima, koji važi od 31.01.2013.godine. On govori o formiranju maksimalne cijene lijeka koji se upotrebljavaju u humanoj medicini u skladu sa

kriterijumima koje uređuje Vlada. Dakle, mi imamo taj zakon već dvije godine. Moje je pitanje, zašto se čekalo dvije godine, kada se evidentno vidjela problematika, maksimalne dozvoljene cijene lijeka koja je u Crnoj Gori, kao što ste i sami kazali mnogo veća, ja bih se usudio da kažem i neopravdano mnogo veće u odnosu na ostale mnoge stvari.

Ja lično mislim, bez želje da bilo koga optužujem, da je do sada moglo da reaguje Državno tužilaštvo kada je u pitanju industrija lijekova. Dozvolite, naša susjedna država, Bosna i Hercegovina, afera "Bosna lijek", Hrvatska - afera "Hipokrat", Srbija afera "Galenika".

Ja govorim samo o indikatorima. Dakle, indikatori jesu da u farmako industriji imamo elemenata za razmišljanje na tu temu. Da ne izgovaram termin korupcije, jer kažem ne želim apsolutno nikoga da optužujem niti mi je to namjera. Ali, zašto se ne bi provjerilo sve ovo o čemu ste i vi govorili, potpuno saglasan. Gdje ide 2,2 receptata godišnje u čije džepove. Građana Crne Gore, mislim da ne, Države Crne Gore, sasvim sigurno ne.

Dakle, u nečije džepove ipak je otišlo. Ja govorim o razlici broja receptata koji se izda tokom jedne godine i onoga što neko podigne, a to su građani u samim apotekama.

Da se ne zavaravamo, svugdje imamo pet, deset ili petnaest procenata kada govorimo o državnom Budžetu, često ovdje govorimo o deficitu novca za neke kapitalne projekte, koji se često mjere iznosima million, dva, tri, onako mi koji se bavimo politikom. Nama je tako vrlo lako da izgovorimo te milionske cifre. Za razliku od građana kojima su one astronomske, ali upravo ovdje u ovom sistemu vidimo da postoji mogućnost, neću reći za uštede na uštrb kvaliteta, ali prosto za jedno racionalno korišćenje.

Dakle, po mom sudu ja mislim da je tu već bilo elemenata ili mogućnosti da neke državne institucije samo ispituju šta se dešava sa statističkim podacima koje ovi statistički podaci inače dobijeni od nadležnih državnih institucija koje se bave zdravstvom.

Takođe, ostaje nedoumica zašto informacioni sistem koji se zaokružuje, koliko je meni poznato već 15 godina u Fondu za zdravstvo nikad nije recimo obuhvatio mogućnost sabiranja bolesti. Dakle, mi kod tendera imamo najveću problematiku što niko ne može da isplanira koje su to bolesti koje pogađaju stanovništvo. Dozvolit ćete 2015.godine, jednostavnim pritiskom dugmeta na jednom računaru bi se statistički izvući koje su to bolesti koje su najučestalije, da bismo mogli na jedan vrlo racionalan način planirati nabavke lijekova. Situacija u kojoj smo sada, ponavljam da smanjujemo broj dobavljača, da li namjerno ili slučajno ja to ne znam, ali da na taj način nama skače cijena lijeka i na kraju država - Fond za zdravstvo - svi građani Crne Gore plaćaju ono što mi se čini može se riješiti za nekoliko desetina hiljada eura. Dobar konsultant iz oblasti javnih nabavki košta upravo toliko na godišnjem nivou, da ne govorimo o tome, da ako

već mnoga zakonska rješenja po ugledu na zemlje regiona koje su postale članice Evropske unije ili prepíšemo ili ih dopunimo. Cijenim, da i problem upravo informatike o kojoj ste dogovorili, apsolutno nije bilo potrebe, čekati toliko vremena, jer se zna da su to srca sistema.

Dakle, saglasan sa ograničavanjem, maksimalne dozvoljene cijene lijeka i moje pitanje zašto se čekalo do sada. Takođe, dio koji je vezano, ovo uzmite već kao sugestiju, vaše je pravo da prihvatite ili ne informacioni sistem koji će dati vrlo jasan prikaz i vama i građanima i svima nama koji ovdje sjedimo, o potrošnji lijekova, o samom načinu planiranja i svakako, jedna čini mi se ipak boljka, a to jesu javne nabavke, zbog kojih najviše trpe građani.

Dakle, moja želja jeste bila da ovim pitanjem pokrenemo neke teme, odgovorom u svakom slučaju vidjet ćemo u budućnosti stepen realizacije svega ovoga što ste naveli. Ja bih bio izuzetno radostan ukoliko bismo sve stvari koje ste sve taksativno naveli, što prije realizovali. A ono što sasvim građani Crne Gore zaslužuju ponoviću. Najranjivije kategorije i ljudi jeste dostupnost lijekovima po nekim razumim cijenama, jer slike koje često gledamo ispred apoteka, apsolutno nijesu lijepe i ne idu na korist nikome sedjeli vi u vlasti, mi u opoziciju.

Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Pajoviću.

Predsjedniče Vlade. Izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Zahvaljujem gospodine Pajoviću na jednoj vrlo inspirativnoj temi koju ste pokrenuli.

Želim da vam kažem da se tim pitanjem vrlo sistematično posljednjih mjeseci bavimo u Vladi, uključujući njenu jučerašnju sjednicu. I sistematski da kažem pripremamo ono što će biti finalna slika problema da bismo na tu potpuno pouzdanu sliku problema mogli primijeniti adekvatnu terapiju koja će voditi ka postizanju ovih ciljeva o kojima ste govorili vi u vašem pitanju i ja u odgovoru.

Nema nikakve sumnje da ova država izdvaja ozbiljan novac za zdravstveni sistem, cirka od godine do godine, to je oko 170 miliona eura. Vjerujem da ćemo se složiti da kvalitet zdravstvene zaštite koji dobijaju naši građani, nije saglasan saznanju od 170 miliona godišnjeg utroška za tu namjenu. Naravno, od strane nadležnih subjekata, zdravstvenog sistema, dobit ćete odgovor da su dugovi, koje ste vi pomenuli, u vašem prvom dijelu pitanja upravo posljedica

nedovoljnog izdvajanja, te da je budžetskim finansiranjem prethodnih godina uvijek zdravstveni sistem zakidan za par miliona na bazi čega je došlo do kumulacije današnjeg duga.

To može biti dio istine, ali ne sumnjam da će nam **analiza**, već smo napravili analizu funkcionisanja zdravstvenog sistema, pa smo napravili i analizu upotrebe i terapijske efektivnosti skupih lijekova koje koristimo u našem farmaceutskom sistemu, pa smo došli do analize oko uzroka nastanka ovog duga kojeg danas imamo u tom dijelu javne potrošnje, pa smo analizirali i poslovanje veledrogerije Montefarm, dakle sve to je danas negdje pripremljeno za jedno finalno razmatranje na Vladi, na bazi čega će uslijediti i zaključak ko se sve dalje time treba baviti. ... ostajemo li na terenu, da kažem političkim problema nedovoljno efikasne realizacije i onoga što smo projektovali kao systemska rješenja u prethodnom periodu ili ima razloga i za neku drugu vrstu sumnji. Ako se samo osvrnemo na ova dva elementa vaše dopunske diskusije, dakle da nije donešena uredba i ako je za nju postojalo zakonsko uporište u ograničavanju cijena lijekova i da nije dograđivan informacioni sistem Fonda zdravstva koji bi obezbijedio veću kontrolu nad upotrebom lijekova, tu se realno može nastaniti sumnja i od te sumnje ni pošto ne želimo da pobjegnemo. Ona je danas nepoznanica i nama koji sjedimo u Vladi. Zbog toga sam vam kazao da sva ova pitanja obrađujemo biće na dnevnom radu Vlade i na temelju njih će se sigurno preduzeti sve ono što sam vam najavio i vjerujem obezbijediti veći kvalitet zdravstvene zaštite ... snabbjevenost tržišta lijekova koja će garantovati njihovu dostupnost pacijentima, zdravstvenim osiguranicima Crne Gore. Dakle, ja mislim da je za nas i u Vladi i u Parlamentu zaista vrlo inspirativna tema, kao što sam kazao. Ubijeđen sam da i ako je budžet možda opredjeljivao po par miliona novca manje godišnje za zdravstveni sistem Crne Gore od onog što su bila očekivanja, ubijeđen sam dakle da je na drugoj strani postojao prostor za ozbiljnu racionalizaciju i uštedu unutar sistema, koja bi trebala da govori o tome da nije bilo manje novca u prethodnom periodu nego da se moglo proći i sa manje novca od onoga što je dobijeno, a svakako sam ubijeđen da sve jedno gdje sjedjeli u vladajućim ili opozicionim partijama kao pacijenti ili kao ljudi koji su u komunikaciji sa pacijentima, ne možemo biti zadovoljni kvalitetom zdravstvene zaštite koja se obezbjeđuje građanima Crne Gore.

Mnogi od poslanika zdravstvenog sistema tvrde da smo nekontrolisano u Vladi i u Parlamentu u prethodnom periodu širili obim prava i da je taj obim prava naravno proizvodio veće fakture u odnosu na ono što su bila opredijeljena sredstva.

Naravno, jasno nam je kao političko odgovornim ljudima da sve to moramo staviti na dnevni red. Na dnevnom redu je i Zakon o zdravstvenom osiguranju, Zakon o zdravstvenoj zaštiti. Moramo znati da moramo obim prava uskladiti sa onim budžetom koji ćemo opredijeliti za

zdravstvenu zaštitu. Ali ako je Vlada u svom programu definisala pitanje kvaliteta zdravstvene zaštite, kao važan aspekt kvaliteta života, ako je Parlament izabrao takvu Vladu, sa takvim programom i podržao takvo opredjeljenje, onda sam siguran da ste pokrenuli dobro pitanje, da smo ispravno udubljeni u to pitanje. Ponavljam vam u Vladi svakodnevno i sigurno će javnost uključujući Parlament, dakle na način koji to bude odgovarao Parlamentu imati sve informacije iz te analize i te rasprave koju ćemo imati. Ja vjerujem da će to ipak voditi jednom dobrom preispitivanju i dobrim i konstruktivnim zaključcima koji će u finalu unaprijediti kvalitet zdravstvene zaštite u Crnoj Gori. Hvala vam na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade. Kolega Andrija Popović u ime Kluba četiri partije.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predsjedniče i predstavnici Vlade,

Pitanje Liberalne partije glasi:

Kada se očekuje donošenje odluke Vlade Crne Gore o dodjeli dugoročne koncesije za područje djelatnosti Luci Kotor AD koja je istekla 17.maja ove godine, koju je Vlada odlukom produžila za 120 dana i kada će se Vlada odrediti prema zaključku Skupštine opštine Kotor od 12.jula 2013.godine, kojom se zahtijeva dodjela prioritete dugoročne koncesije za područje i djelatnost Luke Kotor, u dosadašnjem obimu?

Zbog velikog uznemirenja kotorske i šire javnosti koji opravdano vežu nedodjeljivanje dugoročne koncesije sa dugogodišnjom namjerom privatizacije Luke Kotor, što je za grad apsolutno neprihvatljivo i bio bi završni udarac crnogorskoj kulturnoj Prijestonici, nakon svega što je Kotor zadesilo poslednjih decenija, privatizacije "Jugopetrola", nedavnog preseljenja sjedišta te kompanije u Podgoricu i totalnog sloma nekadašnje privrede.

Za eventualnu prodaju Luke Kotor se veže i priča o zatvaranju i preseljenju kotorske pijace čuvenog "Markata", jednog od vjekovnih simbola Kotora koji se nalazi u neposrednoj blizini Luke Kotor, započetu nedavnom akcijom državnih inspekcijских službi, kako bi se možda zadovoljile želje budućih vlasnika i postigla kontrola šire teritorije kontakt zone Starog grada Kotora, koji se kao jedini crnogorski grad nalazi na listi svjetske prirodne i kulturne baštine pod zaštitom UNESCO-a. Uz sve ovo u ovoj zoni centra Kotora se nalaze i bivši Hotel "Fjord" i bivši ugostiteljo-

rekreacioni centar "Slavija" prodati kroz tečaj jednoj irskoj firmi prije 10 godina, danas rugla koja zaprepašćeno posmatraju stotine hiljada naročito izletničkih turista sa najvećih svjetskih brodova, kruzera, koji se u njihovoj neposrednoj blizini sidre, a Vlada, odnosno nadležno ministarstvo i pored bezbrojnih prezentacija, projekata, najava početka gradnje ne preduzima nikakve konkretne mjere koje bi ubrzale privođenje namjeni ovih prostora pokrivenih državnim studijama lokacije 15 i 16 i pored bezbrojnih urgencija, apela, poslaničkih pitanja Liberalne partije. Tu je bilo i obrazloženja, dodatno obrazloženje, dakle bilo je i potpitanja.

Luka Kotor AD pravni je sljedbenik RO Luka Kotor, koja je osnovana Odlukom Skupštine opštine Kotor od 12.jula 1988.godine. Proces vlasnički upravljačke transformacije javnog preduzeća Luka Kotor, započet je donošenjem odluke o pokretanju postupka upravljačke i vlasničke transformacije 1992.godine. Naravno, o ovome bi sve predsjednik Skupštine daleko bolje mogao da kaže. Zakonom o privrednim društvima, organizovano je postojeće akcionarsko društvo za pružanje usluga u međunarodnom pomorskom saobraćaju Luka Kotor AD Kotor, koje ima oko 50 zaposlenih i registrovano u centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 2002.godine. Vlasničku strukturu društva danas čine Opština Kotor sa učešćem od 57%, Republički fond penzijsko-invalidskog osiguranja sa učešćem od 17,5%, Zavod za zapošljavanje Crne Gore sa učešćem od 5,9%, manjinski akcionari zaposleni u društvu i građani sa učešćem od 19,6%. Od osnivanja Luka Kotor AD obavlja svoju osnovnu djelatnost pružanja usluga u međunarodno pomorskom saobraćaju, kao i ostalih djelatnosti koje su povezane sa osnovnom djelatnošću u saobraćajnom, privrednom i tehnološkom smislu. Luka Kotor kao jedina kruzina Luka Crne Gore izborila se za značajnu poziciju u mediteranskim lukama. U proteklih 10 godina broj brodova u Luci Kotor se povećao više od 600% sa 57 brodova koliko ih je uplovilo u 2003. do rekordnih 387 brodova u 2013.godini. Istovremeno broj putnika sa brodova na kružnim putovanjima u Luci Kotor je znatno porastao 34.000 hiljade putnika koliko ih je doputovalo u 2003. do 317.7..... (Prekid)... u 2013.slično u 2014.godini.

Luka Kotor je shodno odredbama Zakona o lukama Odlukom Vlade Crne Gore proglašena Lukom od nacionalnog značaja. U cilju regulisanja svog budućeg pravnog statusa nakon isteka stečenih prava i jedino na Zakonu zasnovanom odnosu, Ugovor o koncesiji Luka Kotor podnijela je zahtjev za dodjelu prvenstvene koncesije 1.juna 2011.godine, na poziv nadležnog organa lučke uprave.

Od zakonodavnih izmjena u oblasti pomorstva i saobraćaja učestalo se govorilo o privatizaciji, odnosno prodaji vlasničkog kapitala Opštine Kotor - Luka Kotor AD ili traženju strateškog partnera koji bi kroz dokapitalizaciju značajno povećao investicije u lučku

infrastrukturu i time kvalitet usluga podigao na veći nivo. Međutim, gore opisani rast dolaska brodova i putnika u Luku Kotor je bio praćen intenzivnom investicionom aktivnošću privrednog društva Luka Kotor koja je rezultirala investicionim ulaganjima u lučku infrastrukturu i suprastrukturu, kao i redovnom investicionom održavanju u iznosu od oko 2.250.000 eura. Upravo realizacija takvih projekata koji predstavljaju koncept održivog razvoja i unapređenja usluga u ovoj oblasti turizma, kao i finansijskih pokazatelja rezultata poslovanja dovela je do donošenja zaključka Skupštine Opštine Kotor od 12. jula 2013. godine, a kasnije ću u komentaru o tome. Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vam.

Izvolite predsjedniče Vlade.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani poslaniče Popoviću, shodno Odluci Vlade Crne Gore u određivanju luka prema značaju, objavljenoj u Službenom listu Crne Gore br. 20/11, za luke od nacionalnog značaja određene su Trgovačka luka Bar, Luka nautičkog turizma Marina Bar, Trgovačka luka Kotor, Brodogradilišna luka Bijela i Ribarska luka Njivice. Ova luka, posljednja luka, dakle Ribarska luka Njivice više ne spada u luke od nacionalnog značaja, shodno Odluci Vlade objavljenoj u Službenom listu Crne Gore br. 14/14. S obzirom da lukama od nacionalnog značaja upravlja organ Vlade nadležan za luke, Lučka uprava je pristupila realizaciji odluke Vlade o određivanju luka prema značaju shodno članu 33 Zakona o lukama. Lučka uprava je preuzela praćenje i izvršavanje ugovora o koncesiji zaključenih sa a.d. Marina Bar koji je raskinut u decembru 2013. godine i Jadranskim brodogradilištem Bijela, a sa a.d. Lukom Bar i a.d. Kontejnerskim terminalom i generalnim teretima Bar, preuzela je upravljanje prije zaključenja ugovora o koncesiji, u skladu sa članom 34, stav 2 Zakona o lukama, po modelu kojim je omogućeno da navedeni privredni subjekti obavljaju djelatnost u Luci do prestanka važenja prava po prethodno zaključenom ugovoru. Istovjetan model preuzimanja upravljanja ponuđen je i a.d. Luka Kotor koji je rukovodstvo tog preduzeća nije prihvatilo.

Tokom 2011. godine nakon stupanja na snagu navedene odluke, Lučka uprava je u više navrata pokušala iznaći najbolje rješenje za izvršenje zakonske obaveze preuzimanja upravljanja Lukom Kotor. Međutim, a.d. Luka Kotor je uporno odbijala uspostavljanje neophodnog pravnog odnosa. Kontinuirano je istican stav a.d. Luke Kotor da želi privremeno korišćenje područja

koncesije na minimalno dvanaest godina, što nije bilo moguće. Jer, shodno članu 34 stav Zakona o lukama, citiram, privredno društvo koje koristi luku i obavlja djelatnost u luci na osnovu prethodno stečenih prava, odnosno prethodno zaključenog ugovora nastaviće sa korišćenjem luke i obavljanjem djelatnosti do prestanka važenja stečenih prava, odnosno važenja tog ugovora, što u konkretnom slučaju znači do prestanka važenja stečenih prava tj. 17.05.2015. godine.

Zaključivanjem ponuđenog sporazuma o međusobnim pravima i obavezama a.d. Luci Kotor bila bi obezbijeđena sva prava koja je imala i po ugovoru zaključenim sa Javnim preduzećem za upravljanje morskim dobrom koji je istekao 17.05.2015. godine. Jedina izmjena koju je predmetni sporazum predviđao odnosila se na to da se naknada shodno zakonu uplaćuje u budžet Crne Gore po rješenju Lučke uprave. Ministarstvu saobraćaja i pomorstva Lučka uprava se obratila i rukovodstvu Opštine Kotor, sa ciljem da nosioci vodećih opštinskih funkcija doprinesu uspostavljanju odgovarajućih pravnih odnosa između Lučke uprave i Luke Kotor a.d. s obzirom na činjenicu da je Opština Kotor većinski vlasnik 56,97% akcija Luke Kotor a.d. te da po tom osnovu ima tri svoja predstavnika u Odboru direktora Luke Kotor a.d. od ukupno pet članova. Dakle, za više od četiri godine od stupanja na snagu odluke Vlade o određivanju luka prema značaju, nadležni državni organi su iscrpili sva pravna sredstva za regulisanje ovog problema, ali nije uspostavljen zakonom zasnovan pravni odnos a.d. Luka Kotor sa Lučkom upravom. Ovakvo stanje rezultiralo je i nemogućnošću Lučke uprave da obavlja nadležnosti propisane Zakonom o lukama, kao što su nadzor nad korišćenjem luke, pružanje lučkih usluga i obavljanje ostalih djelatnosti u luci, kontrolu nad izgradnjom, rekonstrukcijom, održavanjem i zaštitom operativne infrastrukture i suprastrukture i dr., iz čega proizilazi da se aktivnosti na izgradnji u luci, postavljanju fri šopova i dr. obavljaju bez saglasnosti Lučke uprave. Podrazumijeva se da bi Lučka uprava podržala sve aktivnosti koje su u funkciji podizanja nivoa usluga u Luci Kotor nakon sprovođenja zakonom predviđene procedure.

Zaključkom Vlade br.08-1098 od 14. maja 2015. godine kojeg pominjete u poslaničkom pitanju, Luci Kotor privremeno se ustupa na privredno korišćenje područje iz tačke 1 zaključaka na period od 120 dana, počev od 18.05.2015. godine, odnosno do završetka procedure za dodjelu koncesije. U skladu sa pomenutim zaključkom Vlade Ministarstvo saobraćaja i pomorstva već je preuzelo aktivnosti na pokretanju odgovarajućih procedura u cilju dodjele koncesije za privredno korišćenje Luke Kotor koje će u krajnjem dovesti ne samo do potpune realizacije zaključaka Vlade nego i do preciznog definisanja prava i obaveza a.d. Luka Kotor u skladu sa zakonskim okvirom koji reguliše ovu materiju. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ:

Zahvaljujem predsjedniče.

Ovo sam ostao dužan. Dakle, pročitacu zaključak Skupštine Opštine Kotor od 12.07.2013. godine. Polazeći od činjenice da je nautički turizam jedan od prioriteta razvoja opštine Kotor, kao i da Luka Kotor pri postojećoj vlasničkoj infrastrukturi i organizaciji upravljanja može dugoročno uspješno ostvarivati svoju funkciju, te da može biti nosilac planirane dogradnje lučke infrastrukture i obezbijediti sufinansiranje izgradnje najznačajnijih infrastrukturnih objekata u gradu, Skupština Opštine Kotor smatra neophodnim da Vlada Crne Gore dodijeli a.d. Luci Kotor prioritetsnu dugoročnu koncesiju za područje i djelatnost u dosadašnjem obimu.

Imajući u vidu i činjenicu da je uspješno poslovanje a.d. Luke Kotor neraskidivo vezano za kulturno historijski značaj i geografski položaj Kotora, odnosno za prirodne i stvorene uslove Luke Kotor za prihvatanje nautičkih plovila i njihovih korisnika te s tim za turističku ponudu vezanu za bogato i raznovrsno kulturno nasljeđe, što je čini konkurentnom na nautičkom i turističkom tržištu Mediterana, pa i najreprezentativnijim oblikom monopola neophodno je obezbijediti održavanje većinskog učešća grada, odnosno opštine u njoj vlasničkoj strukturi. Najbitnije od svega ovdje je održavanje većinskog učešća grada u strukturi Luke Kotor. Ne bih da dramatičujem, ali svima nama je jasno da ko upravlja Lukom Kotor taj će upravljati i gradom Kotorom.

Druga stvar, mi imamo sukob Lučka uprava - Luka Kotor koja traje godinama. Sada treba grad Kotor da bude kolateralna šteta tog sukoba, dakle oni se ponašaju kao pas i mačka. Neću da stajem na stranu ni jednih ni drugih. Samo ću vam još pročitati. Dakle, umjesto odluke Vlade Crne Gore i dostavljanja ugovora o koncesiji Luka Kotor, dana 23. decembra 2011. godine stiže dopis Lučke uprave sa Predlogom sporazuma o regulisanju međusobnih prava i obaveza na potpis za koji ne postoji propisan zakonski osnov Zakonom o lukama niti Zakonom o koncesijama, a sve bez odluke Vlade. Luka Kotor a.d. Kotor je odbila da potpiše predlog sporazuma itd. Volio bih da se i predsjednik Skupštine, Kotoranin koji je dugo bio zaposlen u Luci Kotor, uključi u sve ovo. Ovo je veoma značajno pitanje za Kotor. Ovdje sam povezao, osim Luke Kotor, i pijacu Markat čuveni kotorski. U neposrednoj blizini je stari hotel Fjord, današnje ruglo i Ugostiteljsko-rekreacioni centar Slavija koji izgleda isto tako.

Ne možemo 600 hiljada ljudi koliko danas dolazi u Kotor, nekih 350 hiljada brodovima, kruzerima, a nekih 250 hiljada izletničkih turista dočekivati centar grada u takvom izdanju.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Kolega Popoviću, ja ne volim da se miješam u izvršnu vlast.

Izvolite, izvolite predsjedniče Vlade.

Ali sam se već jedanput umiješao, ta luka je bila prodana, pa sam se umiješao i vratio sam tu luku u grad. Prema tome, jedanput kad sam se umiješao mimo svojih ovlašćenja, grad je povratio većinsko vlasništvo nad lukom, nadam se da ovaj put možete i bez mene to da završite, ako treba uključit ću se ponovo. Znači, to je vraćeno gradu, mojim skromnim doprinosom. Hvala vam.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Gospodine Popoviću, vjerujem da smo u jednom obaveznom saglasju, to je da zakone koje ovdje donosimo treba i da primijenimo, tako je i sa Zakonom o lukama kojeg smo usvojili u ovom Parlamentu. Na temelju tog zakona donešena odluka Vlade o određivanju luka prema značaju. Objasnio sam šta je sadržaj te odluke, kako su postupile sve druge luke u Crnoj Gori, osim AD Luke Kotor. Razumijem intenciju iz vašeg izlaganja, da bi bilo logično i za mene potpuno prirodno da postojeće privredno društvo AD Luka Kotor, kooperativnošću prema onome što su zakonodavna rješenja u domaćem sistemu, kooperativnim odnosom prema nadležnim institucionalnim autoritetima određenim zakonom i odlukom u ovom slučaju sa Lučkom upravom. Grade najbolje moguće odnose i stvaraju pretpostavku za dugoročno ili trajno, ako je tako moguće reći, da kažem privredno angažovanje na tom prostoru.

Na žalost, u ovom slučaju, prema informaciji koju sam vam intepretirao, a nije riječ o jednokratno pripremljenoj informaciji iz matičnog ministarstva, nego o materiji koju pratimo, svih prethodnih mjeseci. Dakle, prema tim informacijama imamo drugačiji odnos AD Luka Kotor. U međuvremenu istekla je koncesija, sada smo produžili da kažem privremeno pravo postojećem preduzeću na jedan vremenski period, ali paralelno sa tim se priprema raspisivanje koncesije i raspisivanje oglasa za dodjelu koncesije na korišćenje tog prostora. Dakle, koji zahvata Luka Kotor. Nema nikakve sumnje da će Luka Kotor nastaviti da živi, nema nikakve sumnje da će Luka Kotor biti i dalje važno mjesto da kažem u turističkoj saobraćajnoj ponudi, ne samo Katora, nego i Crne Gore.

Ne znam, da li je dobro da Luka Kotor bude mjesto iz kojeg će se upravljati Kotorom. To ste vi kazali, ja nijesam. Ali, bolje poznajete kao Kotoranin prilike. Prema tome, ne zamjeram i na takvoj slobodnijoj kvalifikaciji. Dakle, ono što smo mi u obavezi kao Parlament i Vlada je da i Luku Kotor kao i Luku Bar, kao i svaku drugu luku, uvedemo u poštovanje pravila, koje smo propisali u ovom Parlamentu i u ovoj Vladi.

Dakle, smatram da je jednim kooperativnijim odnosom AD Luke Kotor, prema nadležnoj lučkoj upravi, prema Ministarstvu saobraćaja, moglo mnogo od ovih pitanja da se ugodnije riješi. Međutim, iz nekog razloga nije to jedinstven slučaj na žalost u Crnoj Gori dakle iracionalnog razloga, do toga nije došlo mi danas imamo jednu rekao bih jednu izvjesnost koja je neopravdano velika. Za mene bi bilo najlogičnije da to preduzeće nastavi da radi taj posao. Kao što mi je najlogičnije, da postojeća preduzeća nastala na restrukturiranju nekadašnje Luke Bar, rade posao na tom lučkom prostoru Luke Bar. Ali, zahvaljujući nekim razlozima, koje ne možemo objasniti ni vi ni ja, došli smo u situaciju sada pojačane neizvjesnosti. Imat ćemo tender, nadajmo se da će AD Luka Kotor, ponuditi dobre uslove, da na regularnom tenderu dobije mogućnost da nastavi privrednu djelatnost na tom prostoru i da će naravno u sklopu tih aktivnosti i preuzeti sve obaveze i potpisati ugovorni aranžman sa nadležnim državnim autoritetom, sa lučkom upravom, koja je u obavezi da sprovodi zakone koje smo mi ovdje donijeli. Dakle, nikome ne pada na pamet, posebno ne u Vladi, da odlučuje o tome kako će izgledati akcionarska struktura postojećeg preduzeća AD Luka Kotor sa koncesijom ili bez koncesije. Opština Kotor ima većinsko vlasništvo, ona odlučuje šta će da uradi sa većinskim vlasništvom. Da li je Opština Kotor, na pravi način koristila svoje većinsko vlasništvo, to je veliko pitanje. Jer, ja mislim da nije, da je Opština Kotor koristila svoje većinsko vlasništvo i dakle svoje upravljačka prava u Luci Kotor, mnogi od ovih problema o kojima sada pričamo, ne bi postojalo. Na žalost danas imamo probleme po mom sudu, neracionalne, ali nema nikakve sumnje iz odgovora ste to razumjeli. Da ćemo vrlo dosljedno insistirati na primjeni Zakona, a nadam se da će svako prepoznati, ono što treba da uradi u tom postupku i stvoriti uslove da se kroz dodjelu nove koncesije, da kažem tamo nastavi privredna djelatnost i da tu privrednu djelatnost obavlja onaj ko će najviše voditi računa o interesima grada Kotora.

Zahvaljujem.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

To su te male nelogičnosti, da dodamo ako ste već pitali.

Mi ne dajemo koncesije na brane, koje su takođe državno vlasništvo Elektroprivredi Crne Gore, a dajemo koncesije na luke koje su u državnom vlasništvu. Onda bi se morali usaglasiti pravni sistemi, pa raspisati koncesije na hidroelektrane koje su državno vlasništvo pou istom principu kao i na lučke instalacije. Tako da ćemo morati usaglasiti zakonsku regulativu, da bismo bili pred zakonom isti u gazdovanju državnim dobrima. Čak mislim da se ne plaćaju koncesije na hidroelektrane koje su u državnom vlasništvu, na brane, na instalacije nijesu, ali na ove brane jesu. Tako, da provjerićemo da to usaglasimo, da to usaglasimo.

Da brane se ne daju na tender za produženje koncesije. U svakom slučaju prilika je da usaglasimo regulativu.

I posljednji je kolega Mustafić, ne bih htio da prepustim njega, zato što se topimo oko vode, izgubiće država nekoliko miliona.

SULJO MUSTAFIĆ:

Ostajemo na primorju.

Uvaženi predsjedniče Parlamenta, poštovani poslanici, uvaženi članovi Vlade, poštovani građani, u ime Bošnjačke stranke, postavio sam sljedeće pitanje:

Poštovani predsjedniče Vlade, šta Vlada namjerava preduzeti u cilju unaprjeđenja vodosnabdijevanja naselja na Crnogorskom primorju koja, i pored postojanja Regionalnog vodovoda, te definisanih obaveza lokalnih uprava u tom pravcu, još nemaju izgradjenu vodovodnu infrastrukturu, i samim tim ni vodu za piće, niti za tehničku upotrebu? Takođe, zanima nas kakav je kvalitet vode za piće kojom se snabdijevaju opštine na Primorju, kako iz regionalnog, tako i iz postojećih lokalnih vodovodnih sistema, ko je ovlašćen da vrši kontrolu kvaliteta i kakvi su nalazi dosadašnjih ispitivanja? Isto tako, zanima nas zbog čega postoje velike razlike u cijenama vode u pojedinim opštinama, i posebno u odnosu na cijenu vode koja se isporučuje iz Regionalnog vodovoda?

Podsjećam da je, u vezi sa ovim pitanjem Vlada, još 30.januara prošle godine, donijela određene zaključke, gdje se jasno definišu obaveze JP Regionalni vodovod, opština i njihovih vodovodnih preduzeća, u vezi sa izgradnjom infrastrukture tamo gdje ne postoji, te u vezi sa metodologijom utvrđivanja cijena vode, kao i obaveze Ministarstva zdravlja i Ministarstva poljoprivrede i nadležnih inspekcija oko kontrole kvaliteta vode.

Neposredna povod za otvaranje ovog pitanja jeste situacija u Baru, a vjerovatno i u nekim drugim opštinama.

Primjera radi, čitavo jedno naselje u Baru, Mala Volujica , odnosno Sveti Ivan, u kome živi oko dvjesto domaćinstava, smješteno na svega stotinak metara od mreže regionalnog vodovoda, nema riješeno vodosnabdijevanje. Stanovništvo ovog naselja, koje nije turističko, već rezidentno, preživaljava pravu dramu već godinama, zbog neriješenog vodosnabdijevanja. Nemaju vodu ni za tehničku upotrebu, već se služe vodom iz obližnjeg potoka, koje je u potpunosti neispravna. Obraćanje mnogim institucijama u državi nije im pomoglo, jer uglavnom se upućuju na lokalni nivo. Međutim, ni na toj adresi i pored višegodišnjih zahtjeva, nema konkretnih pomaka.

Zaista, ako ranije nije bilo uslova, zbog tehničkih nemogućnosti ili malih količina vode, bilo je za očekivati da će se, sada nakon izgradnje regionalnog vodovoda, to pitanje početi rješavati. Međutim, ni nakon četiri godine, nema konkretnih pomaka.

Vode nemaju ni u drugim naseljima, kao što su Dobra Voda, Veliki pijesak, Utjeha, Bušati itd. gdje postoji nekoliko hiljada objekata, rezidenata, ali i kuća za odmor, te na stotine hotela gdje, i poslije prolaska regionalnog vodovoda, nema ni nagovještaja da će se dosadašnji način snabdijevanja cistijernama, uz visoke cijene, zamijeniti boljim i jeftinijim **kroz mrežu** priključene na regionalni vodovod.

Takođe, naglašavam visoku cijenu vode koju plaćaju potrošači, daleko veću, koja se kupuje iz regionalnog vodovoda. Vjerujem da isti ili sličan problem, možda u nešto manjoj mjeri, postoji u nekim drugim primorskim opštinama, ali su ovi primjeri iz Bara veoma očigledni i govore o prilično neodgovornom odnosu prema građanima, da neki od njih u XXI vijeku uopšte nemaju riješeno pitanje vodosnabdijevanja, a da tamo gdje je to navodno riješeno nemaju uredno vodosnabdijevanje, te da sve to plaćaju po nerealno visokoj cijeni.

Molim Vas za odgovor i u pisanoj formi.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala kolega Mustafiću.

Predsjedniče Vlade, izvolite.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Poštovani potpredsjedniče Mustafiću, prije nego što konkretno odgovorim na Vaše pitanje htio bih da u nekoliko uvodnih rečenica ... stanje koje smo po pitanju vodosnabdijevanja crnogorskog primorja imali do prije samo pet godina, odnosno do momenta kada je pušten u funkciju dio regionalnog sistema vodosnabdijevanja.

Turisti koji su posjećivali našu zemlju kao i građani opština crnogorskog primorja nerijetko su u ljetnjim mjesecima bili izloženi potpunom nedostatku ili restrikcijama vode. To je direktno ugrožavalo opredjeljenje da građanima primorskih opština obezbijedimo ovaj osnovni preduslov pristojne egzistencije ali i ambiciju da počnemo da stvaramo visokokvalitetnu turističu destinaciju. Zbog toga smo prvenstveno intenzivirali aktivnosti na izgradnji regionalnog vodovoda za crnogorsko primorje i dio sistema pustili u funkciju krajem septembra 2010.godine sa uvjerenjem da je u pitanju do tada jedna od najvažnijih infrastrukturnih pretpostavki ekonomskog razvoja naše zemlje.

Takođe, podsjećanja radi, počev od 2004. do danas u vodosnabdijevanje opština primorskog regiona uloženo je preko 100 miliona eura. Dozvolite da pomenem da smo u istom periodu za tretman otpadnih voda koji je u direktnoj korelaciji sa sistemom snabdijevanja uključujući i projekte koji su u fazi realizacije uložili preko 210 miliona eura.

Poslaniče Mustafiću, do 2010.godine imali smo problem sa nedostatkom vode, sada kada je imamo dovoljno naročito iz sistema regionalnog vodovoda prioritet treba da bude kvalitet vode koja se distribuira krajnjim korisnicima. Kada je u pitanju kvalitet vode iz tog sistema u prethodnom periodu ispitivanja su vršile nadležne institucije u Podgorici, Baru i Cetinju. Od 2015. sve primorske opštine, kao i regionalni vodovod zaključile su Ugovor sa Institutom za javno zdravlje koji jedini ima akreditovanu i mikrobiološku i fizičko - hemijsku laboratoriju za ispitivanje. Osim javnog preduzeća Vodovod i kanalizacija Bar koji je insistirao da Institut vrši povremeno uzimanje i mikrobiološko ispitivanje uzoraka vode za piće, dok fizičko - hemijska ispitivanja vrši Dom zdravlja Bar.

Prema rezultatima laboratorija koje su vršile ispitivanje u 2014.godini može se zaključiti da kvalitet vode u primorskim opštinama varira zavisno od vremenskih uslova, perioda godine, stanja vodovodne mreže i slično. Fizičko-hemijska neispravnost bila je izražena u Ulcinju i to zbog povećanog sadržaja gvožđa, mangana i povremeno visoke koncentracije rezidualnog hlora. Dok se u svim opštinama u periodu obilnih padavina pojavljivala povećana zamućenost. U Tivtu i Kotoru u ljetnjem periodu dolazi do zaslanjenja vode za piće. Svi uzroci hlorisane vode za piće iz regionalnog vodovoda odgovarali su mikrobiološki, fizičko-hemijski propisanim normama.

Poseban dio Vašeg pitanja odnosi se na cijene vode. Očigledno je da se funkcionisanje sistema vodosnabdijevanja na crnogorskom primorju treba optimizovati i reformisati prije svega u cilju smanjivanja troškova, pa samim tim i cijena vode ka krajnjim potrošačima. Ovo pitanje je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave koja usvajaju cijenu vode na osnovu predloga lokalnih vodovodnih preduzeća. U narednom periodu cijena bi se trebala predlagati na osnovu

jedinstvene metodologije. Često i bez ikakve kontrole kvaliteta ili uz neredovnu kontrolu lokalna vodovodna preduzeća na primorju uzimaju i distribuiraju vodi sa lokalnih vodoizvorišta. Pogrešna je percepcija u javnosti da je uzrok tome visoka cijena vode iz regionalnog vodovoda.

Naime, cijena vode iz regionalnog vodovodnog sistema je uz saglasnost Vlade, odlukom Upravnog odbora Regionalnog vodovoda usvojena 2013.godine iznosi 0,29 eura po m³. Ista je za sva vodovodna preduzeća na crnogorskom primorju. Kako su pojedina vodovodna preduzeća od 2013. odbijala da preuzmu vodu tokom cijele godine Vlada je dala saglasnost na prijedlog regionalnog vodovoda u vezi nove cjenovne politike, koja pravi razliku u cijeni vode zavisno od toga da li se preuzima tokom cijele godine ili u kraćem periodu. Tako je utvrđena cijena od 0,29 eura po m³ za kontinuiranu isporuku tokom 12 mjeseci, 0,42 eura po m³ za isporuku u periodu od 6 do 12 mjeseci i 0,58 eura po m³ za isporuku kraću od šest mjeseci, ali ne manje od tri mjeseca. Podsjećanja radi, riječ je o vodi visokog kvaliteta klase A1 sa izvorišta čiji kapacitet prevazilazi dugoročne potrebe crnogorskog primorja. Navedene cijene vode iz regionalnog vodovoda su niže od cijena vode koju lokalna vodovodna preduzeća isporučuju krajnjim potrošačima, a koja se razlikuje po opštinama. Pripremom novog zakonskog rješenja stvorićemo osnov za usvajanje jedinstvene metodologije za utvrđivanje cijene vode kako iz regionalnog tako i iz lokalnih vodovoda. Trenutno radimo na pripremi predmetne metodologije, analiziramo mogućnosti uvođenja regulacije ovog pitanja. Po njenom usvajanju sva lokalna vodovodna preduzeća, kao i regionalni vodovod bila bi u obavezi da predlažu cijenu vode obračunatu na taj način.

Informacijom koju je Vlada usvojila 30.januara 2014. godine donijeti su zaključci kojim je preporučeno opštinama crnogorskog primorja da prioritarno pristupe izgradnji vodovodne mreže u naseljima u kojima ona nije izgrađena, kao i razvoja mreže do lokacija planiranih za izgradnju velikih turističkih objekata. Za finansiranje ovih projekata postoji više mogućnosti, počev od povoljnih kreditnih aranžmana ... banke za primorski region, kao i Evropske banke za obnovu i razvoj.

Naime, Ministarstvo održivog razvoja i turizma je u saradnji sa regionalnim vodovom započelo komunikaciju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj u cilju definisanja modela finansiranja tih projekata za pet opština crnogorskog primorja Ulcinj, Bar, Kotor, Tivat i Herceg Novi u iznosu od 22 miliona eura. Nakon sagledavanja kreditne sposobnosti navedenih pet opština od strane Ministarstva finansija opštine će biti u prilici da pristupe realizaciji ovih projekata postupno i u fazama po pojedinačnim naseljima u zavisnosti od prioriteta. Kvalitet

dobijene podrške od strane Evropske banke za obnovu i razvoj ogleda se i u namjeri da kroz grant obezbijedi izradu kompletne dokumentacije.

Da zaključim, država je omogućila izgradnju primarne mreže i obezbijedila dovoljno vode kroz realizaciju projekta regionalnog vodovoda. Bez obzira na to što smo time riješili višedecenijski problem građana primorskog regiona kapaciteti iskorišćenosti resursa ovog sistema su na niskom nivou. Pitanje izgradnje sekundarne vodovodne mreže je u isključivoj nadležnosti lokalnih samouprava i zato je neophodan njihov proaktivni pristup. U šest opština crnogorskog primorja problematikom vodosnabdijevanja bave se osam nezavisnih pravnih subjekata. Riječ je o šest lokalnih vodovodnih preduzeća, Vodakomu i regionalnom vodovodu. Dakle, Vlada je po pitanju rješavanja problema vodosnabdijevanja na primorju uradila sve što je u njenoj nadležnosti.

Adrese za najveći dio vašeg pitanja poput izgradnje sekundarne mreže i cjenovne politike su nadležni organi lokalne samouprave. Zahvaljujem na pažnji.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala predsjedniče Vlade.

Kolega Mustafiću, izvolite.

SULJO MUSTAFIĆ:

Poštovani predsjedniče Vlade,

Činjenica je da je regionalni vodovod investicija koja je koštala 100 miliona eura, kako ste i sami rekli to, kao i da je njegova faza 1 200 litara u sekundi. Međutim, imam utisak da se lokalni vodovodi nijesu prilagodili činjenici postojanja regionalnog vodovoda. Sasvim je očigledno da ako se za četiri godine koristi samo 14% kapaciteta regionalnog vodovoda to jasno govori, ali ljudi i dalje nemaju vode. Dakle, imamo takozvana neformalna naselja, a naselja u kojima žive stvarni realni ljudi, ne turisti, već rezidenti. Imamo 200 hotela dalje u produžetku tog poteza i nekoliko hiljada objekata nerezidenata snabdijevaju se iz cistijerne, po enormno visokim cijenama. Bojim se da se tu krije negdje odgovor na ovo pitanje zašto nema proaktivnije pozicije od strane lokalnih vodoprivrednih preduzeća.

Dakle, mislim da se ljudima u XXI vijeku mora obezbijediti voda. Voda za tehničku upotrebu, voda za piće i tako dalje. Pitanje ovog naselja u Baru je pitanje koje traje već 20 i više godina i ranije, razumije se možda nije bilo uslova tehničkih, ali sada na 100-nak metara od regionalnog vodovoda ne može niko ubijediti ni mene, a ni ljude koji tamo žive, ni bilo koga da se

ne može riješiti to pitanje. To nijesu velike investicije. Tim prije što su tamo mještani spremni da uđu kroz samodoprinos u sve to ili je možda po srijedi nešto drugo. Ne bi smo voljeli da je nešto treće, a to je da tamo žive ljudi određene nacionalne pripadnosti na tom području, da je to razlog. Zaista, ne bih volio da je to tako.

Oko kvaliteta vode. Koliko ja znam Institut za javno zdravlje jedina je akreditovana institucija koja ima mogućnosti da obavlja analizu uzoraka vode jer ispituje 40 parametara. Mislim da se ne može zdravlje građana prepustiti nekoj lokalnoj instanci gdje se ispituju tri, četiri parametra sastojaka vode. Tim prije što znamo šta sve kroz vodu može doći što je štetno za čovjeka. Tako da pozivam Ministarstvo zdravlja da se uključi u ovu problematiku malo ozbiljnije i malo više nego do sada i da se preko Instituta za javno zdravlje naloži da se ispituju uzorci vode, pogotovo što imamo to u zaključcima Vlade. Cijena 29 centi, sami ste rekli je cijena vode iz Regionalnog vodovoda, cijena vode u Baru je 90 centi po potrošaču, a vode nema. Vode nema u višespratnicama, vode nema ni u naselju gdje ja živim, a koje postoji stotinama godina. Vode nemaju, takođe, ni mještani, nikakve vode, u tom naselju o kome sam govorio. Ne znam u čemu je problem, a koristimo samo 14% kapaciteta Regionalnog vodovoda i nećemo da kupujemo vodu iz Regionalnog vodovoda.

Ima li Vlada mehanizama da privoli lokalne uprave, da privoli lokalna vodoprivredna preduzeća da se drugačije i odgovornije ponašaju prema građanima kada je ovo u pitanju? Mislim da bi to trebalo da bude zadatak Vlade. Razumijem, 950 zaposlenih u šest vodovodnih preduzeća nije mala cifra. Znači, 950 radnika imaju šest vodovoda na crnogorskom primorju. Treba te plate obezbijediti i treba sve ostalo što pripada. Mislim da je najvažnije da obezbijedimo vodu do potrošača, dakle vodu koja je zdrava, vodu koja je po realnoj cijeni i vodu na svim područjima bez obzira gdje ko živi, gdje ko stanuje i kako se ko zove. Mislim da su to obaveze Vlade da makar kroz ovaj princip subordinacije, odnosno nadređenosti nad sistemom lokalnih uprava privole lokalne uprave da se odgovornije ponašaju u ovom pravcu. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala potpredsedniče.

Izvolite predšedniče Vlade, završni odgovor.

MILO ĐUKANOVIĆ:

Volio bih da se mogu složiti sa vama i da možemo naći u sistemu bilo kakvo uporište za to vaše očekivanje, da Vlada preuzme nadležnost lokalnih samouprava, ali zaista ga ne vidim. Ne

znači da ga ne možemo iskreirati, ali opet se postavlja pitanje da li je to opravdano ili nije. S druge strane, vrlo težimo tome da stalno unapređujemo korpus prava koje uživaju lokalne uprave i da idemo na decentralizaciji sistema koja će nas harmonizovati i u tom dijelu sa evropskom praksom.

Šta su ovdje nadležnosti Vlade? Mislim da je korisno da još jednom ponovim iz ovog opširnog odgovora. Vlada je, izgrađujući sistem Regionalnog vodovoda, obezbijedila dovoljne količine kvalitetne vode. Kazali ste, s pravom, da ogroman procenat te vode se u ovom trenutku ne koristi i da treba da razmišljamo o tome kako bi vodu sa tog vodoizvorišta mogli pametno, komercijalno iskoristiti. Drugo, imamo kvalitetnu vodu. Kazao sam vam da jedina akreditovana ustanova Institut za javno zdravlje redovno kontroliše kvalitet vode i da po mikrobiološkim i fizičko-hemijskim svojstvima ta voda odgovara predviđenim standardima. Ne može biti veće potvrde odgovornog odnosa Vlade prema onome na šta ste vi, s pravom, ukazali, dakle zdravlja i potreba pristojne egzistencije svakog stanovnika, da ne govorimo o turistima u jednoj turističkoj destinaciji kakva makar želi da bude Crna Gora, ali nezavisno od toga za građane Bara i za građane crnogorskog primorja u Evropi 21. vijeka.

Definitivno mi govorimo danas o onome što su nadležnosti lokalne uprave. Lokalna uprava bi morala da razvije sekundarnu mrežu. Ni tu nijesmo sjedjeli skrštenih ruku. Obezbijedili smo im kroz našu komunikaciju sa KF bankom i sa Iberdeom da dobiju povoljne kredite da razviju sekundarnu mrežu. Zašto to nijesu uradili? Zašto to nije na vrhu prioriteta kada su u pitanju lokalne uprave, njihovih investicionih prioriteta? To je pitanje o kojem možda možemo da razgovaramo i na ovom mjestu i da iz toga izvadimo zaključak da li, ipak, živimo u društvu čiju smo odgovornost precijenili postojećom organizacijom sistema. Ne bih volio da dođemo do takvog zaključka, ali spreman sam da politički razgovaramo i o tome. Definitivno se o ovome, prije svega, mora razgovarati u skupštinama opština u lokalnim zajednicama. Oni moraju razgovarati o tome šta su njihovi investicioni prioriteti, da li ima nešto preče od ovog što ste kazali, a to je posvećenost kvalitetu zdravlja. Veoma bitan faktor toga jeste uredno vodosnabdijevanje. Spreman sam da na razne načine razgovaramo, potičemo da se u lokalnim zajednicama uradi ono što je logično, da se uzmu krediti, razvije sekundarna mreža, preuzme voda iz regionalnog vodovoda, obezbijedi vodosnabdijevanje i na taj način skine sa dnevnog reda jedno pitanje koje paradoksalno opterećuje Crnu Goru posljednjih 40, 50 godina.

Želim da vas podsjetim da smo 2010. godine pustili u rad dio tog sistema. To je, mogu da vam odgovorno kažem, narodski rečeno, silom na sramotu izgrađeno jer smo zatekli stanje u kojem se prethodno 30 godina Crna Gora raspravljala treba li joj regionalni vodovod u situaciji

kada cijelo primorje nije imalo vode. Da ne ulazim dalje u elaboraciju šta mislim o racionalnosti toga, ali smo to napravili, sada pretpostavku imamo, sada se postavlja pitanje samo odgovornosti na nekom drugom nivou da se ono što su realne mogućnosti stave u funkciju rješavanja jednog važnog pitanja.

Spreman sam, kao što sam vam kazao, da i u razgovorima sa predsjednicima lokalnih uprava snažno potenciram ovo pitanje. Mislim da je i današnji razgovor koji se događa pred očima crnogorske javnosti, računam, ipak, više nego podsticajan ljudima koji su odgovorni za upravljanje lokalnim upravama. Mislim da, ipak, ne smijemo razmišljati o posezanju za preuzimanjem nadležnosti. Stvarno mislim da onda, na žalost, mi umjesto da idemo ka jednom skladnom decentralizovanom sistemu vlasti, mi idemo u suprotnom smjeru i pokušavamo da jedno mjesto u sistemu zatrpamo svim i svačim i onda je jedina logična posljedica da ni to mjesto u sistemu neće funkcionisati. Hvala.

PREDŠEDNIK RANKO KRIVOKAPIĆ:

Hvala vama predsjedniče Vlade.

Ovim je Premijerski sat za jun mjesec završen. Vidimo se u julu. Hvala vam.